DE ACCVSATIVI, GENETIVI, DATIVI VSV IN INSCRIPTIONIBVS ARCHAICIS CRETENSIBVS

DISSERTATIO PHILOLOGICA

QVAM

AD SVMMOS IN PHILOSOPHIA HONORES

RITE IMPETRANDOS

ORDINI PHILOSOPHORVM

VNIVERSITATIS FRIDERICIAE GVILELMIAE RHENANAE

TRADIDIT

PAVLVS RÜTTGERS

RHENANVS

BONNAE

TYPIS CAROLI GEORGI TYPOGRAPHI ACADEMICI

MDCCCCV

DE DISSERTATIONE PROBANDA AD ORDINEM
RETTULIT

A. ELTER P. P. O.

PATRI OPTIMO

Praemonenda.

De casuum obliquorum qui dicuntur in archaicis inscriptionibus Creticis usu ea de causa tractare mihi proposui, quod ille ad totius linguae Graecae casuum syntaxin multum valere mihi videtur. Nam primum inscriptiones illae in vetustissimis testimoniis orationis pedestris numerandae sunt. Deinde propria sua dictione et ab inscriptionibus ceterarum Graecarum gentium et a Creticis titulis recentioribus discrepant. Accedit, ut fere omnes insolita sint magnitudine et peculiari sententiarum conexu. Tenet autem inter eas primum locum magna inscriptio Gortynia, quasi regina inscriptionum Graecarum. Neque vero id mihi obviam fuit, quod exigua demum pars Cretensium titulorum ad lucem provenit. Quod ad syntaxin vetustam Cretensem recte cognoscendam paulum interesse mihi videtur, cum ea, quae possidemus satis claram et copiosam notionem dictionis illius suppeditent. Itaque magna gratia habenda est Friederico Blass, qui omnes inscriptiones Creticas adhuc notas collectas edidit in ea collectione inscriptionum cui Collitz et Bechtel operam navant. Quam Blassii editionem secutus in disputatione mea eisdem numeris afferam singulas inscriptiones, quibus a Blassio ordinatae sunt.

De accusativo.

In accusativo ea nomina afferri solent, quae actione verbi proxime et maxime occupantur. Appellantur autem verba, quae accusativum habent, transitiva. Quae in archaicis titulis Cretensibus inveniuntur haec:

a) simplicia:

ἄγεν, agere. 4976. 4991. 1. 55. 11. 24.
ἀρτύεν, ordinare, constituere. 4991. 12. 32.
ἀτάεν, culpam committere. 4991. 6. 23, 43. 9. 14.
γράφεν. sculpere. 5057.
δαμάεν, comprimere. 4991. 2. 11.
δατέθθαι, dividere. 4991. 4. 38, 43. 5. 30, 45, 51.
δεικνύεν, monstrare. 4998. 1. 7.
δικάδδεν, judicare. 4991. 11. 27, 28, 47.
εὑρέν, invenire. 4993. 2. 5.
ἔχεν, habere 4991. 2. 46, 50. 3. 18, 25, 32, 43. 4. 52. 5. 2, 12, 17, 21, 27. 7. 28, 32, 48. 8. 3, 11, 27. 10. 20, 47. 11. 37. 4998. 1. 4. 6. 9.
Fεργάδεθθαι, exigere.
Fέρδεν, facere. 4991. 10. 29.
Fοικοδομέν, aedificare. 4985. 3.
καλέν, vocare. 4986. 3. 4992. 12.
κέλεθθαι, jubere. 4991. 9. 53.
κοσμέν, ordinare. 4985. 5.
λαγάεν, dimittere. 4991. 1. 24.
μοιχίεν, adulterare. 4991. 2. 21.
οἴφεν, comprimere. 4991. 2. 3, 17.
ὀπυίεν, uxorem ducere. 4991. 6. 44. 7. 37, 41. 8. 37, 53.

ὁρέν, videre. 4991. 4. 16.
πάσχεν, pati. 4962. 1.
συλέν, vindicare. 4982. 4.
τιθέμεν, ponere, deponere, solvere. 4954. 3. 4982. 8. 4984. 16. 5000. 2. b. 2.
φέρεν, ferre, auferre. 4991. 3. 2, 23, 30, 43.
φυτεύεν, serere. 4985. 3.
ὠνέν, vendere. 4991. 5. 47.

b) composita.
ἀνατιθέμεν, dedicare. 4991. 11. 24.
ἀπέχεν, prohibere. 4973.
ἀποβάλλεν, abicere. 4991. 4. 9.
ἀπολύεθθαι, privare. 5000. 1. 10.
ἀπομνύεν, abjurare. 4991. 11. 48.
ἀποτιθέμεν, exponere. 4991. 4. 16.
ἐνυφάνεν, intexere. 4991. 2. 50. 3. 26, 34.
ἐπικαλέν, crimini dare. 4991. 11. 50.
ἐπισπένδεν, despondere. 4991. 6. 11.
καταδωλῶθθαι, opprimere. 4982. 4.
καταϝοικίδεθθαι, sedem sibi deligere. 4982. 2.
καταλείπεν, relinquere. 4991. 3. 17, 24. 6. 32. 8. 31, 34. 9. 1. 11. 3, 8.
κατατίθεθθαι, med. deponere, sibi obligare, nexu vincire. 4991. 9. 9. 2000. 2. a. 4.
παρκατατίθεθθαι, deponere. 4998. 3. 7.
συνεσσάδδεν, una foras efferre. 4991. 16.

Accedunt:

1. verba afficiendi:

ἀδικέν, injuria afficere. 4991. 7. 13. 4998. 5. 11. 6. 2.

2. A. verba sumendi et accipiendi:

a) simplicia:
δέχεθθαι, accipere. 4991. 10. 28. 4998. 3. 7.
λανχάνεν, sortiri. 4976. 4991. 4. 39.
νικέν, vincere. 4991. 1. 28. 9. 40.
πάεθθαι, sibi comparare. 4991. 6. 5, 7. 9. 43.

πράδδεθθαι, med. exigere. 4984. 19. 4991. 6. 4. 4998. 6. 6.
πρίαθθαι, emere. 4985. 4. 4991. 7. 11. 9. 8. 5000. 2. a. 4.

b) composita:

ἀναιρέν, suscipere. 4991. 10. 40. 11. 3.
med. 4991. 34.
ἀπολανχάνεν, sortiri. 4991. 5. 1, 7. 6. 5, 7. 7. 34.
διαλανχάνεν, separatim accipere. 4991. 5. 50. 8. 4, 45.
ἐνεχυράδδεν, pignori dare. 5000. 1. 12.
ἐπιδέχεθθαι, recipere. 4991. 11. 25.
ἐσπράδδεθθαι, exigere. 4998. 6. 9.
παραιρέν, adimere. 4991. 3. 10.

B. verba dandi, debendi, solvendi.

a) simplicia:

διδόμεν, dare. 4983. 1. 4991. 3. 29, 37. 4. 48. 10. 17, 37. 12. 18. 4998. 1. 4. 5000. 2. a. 3. 5128. 12.
ὀφήλεν, debere. 4991. 9. 26. 10. 20. 11. 33, 39.
τέλλεν, solvere. 4991. 10. 42.
τίνεν, luere, solvere. 4998. 1. 6.
τιτούϝεθθαι, solvere. 5128. 3. 10.

b) composita:

ἀποδιδόμεν, restituere. 4982. 7, 9. 4985. 4. 3. 4991. 1. 26, 45. 3. 5, 33. 6. 5, 50. 10. 19. 4998. 3. 12. 4. 3. 6. 14.
med. vendere. 4991. 6. 7. 4998. 4. 7.
ἐπελεύσαι, apportare. 4998. 1. 7. 7. 1.
ἐπιδίεθθαι, adigere. 4998. 1. 7. 2. 3. 7. 1.
ἐπιμετρέν, attribuere. 5000. 2. a. 8.
ἐπισπένδεν, devovere. 4991. 10. 28.
ἐπιτράπεν, committere.
ἐστίνεν, exsolvere. 4982. 6.
ἐπεστίνεν, praeterea solvere. 4991. 10. 42. 11. 1. 4993. 2. 8.
κατιστάμεν, solvere, dedicare. 4972. 8. 4979. 1. 2. 4785. 9. 4991. 1. 44, 50, 53. 2. 4, 7, 11, 19, 23. 3. 3, 11. 4. 12. 5. 38. 6. 22, 42. 4998. 2. 2. 3. 5, 13. 4. 5. 5. 1. 7. 10. 5000. 1. 6, 14, 18.
ἐπικατιστάμεν, ultro solvere. 4991. 1. 47. 9. 15.

ὑπερκατιστάμεν, pro aliquo solvere. 4991. 1. 11. 34.
παρέχεν, praebere. 4985. 2.

Quibus locis allatis omnibus accusativus, qui pendet a verbis compositis, ad verbalem eorum partem, non ad praepositionem referendus est. Unum autem habemus exemplum, ubi accusativus post verbum compositum minus ad verbum, quam ad praepositionem pertinet in titulo 4985. 12. ἀνφιπαίσοντι τὸ κοινὸν οἱ Ῥιττένιοι πορτὶ τὸνς Γορτυνίον[ς, si de re communi Rhittenii dissident cum Gortyniis. Hoc loco accusativus τὸ κοινὸν primum pendet a praepositione ἀμφί hac ratione παίεν ἀνφί τι, pugnare utrimque de aliqua re. Cf. Brugmann, Griech. Gramm.[3] pg. 431. 435.

Objecta, quae accusativo casu inducuntur, varia ratione enuntiantur. Nam quamquam singulae res sua substantiva habere solent, quibus notantur, tamen saepe ea non sufficiunt ad certas condiciones rerum depingendas, sed opus est etiam aliis nominibus aut ambagibus orationis. Per eas autem varias vias, quas invenit mens humana, sequi oportet, si in vim cuiusvis dictionis veram penitus inquirere volumus.

In nostris inscriptionibus magna pars objectorum substantiva sunt, cum agatur plerumque de multis solvendis, quae nummorum vocabulis enuntiantur, sive de rebus hereditariis, quae et ipsa sua habent nomina. Quod si quaerimus, quanta sit concretorum quantaque abstractorum copia, non mirabimur, quod multo major est numerus concretorum. Disputatur enim non de terminis philosophicis aut de verborum significatione, sed de rebus, quarum de possessione homines legibus disceptant, de pecunia, agris, pecude, talibus. Sunt autem ut omnino in lingua Graeca, ita in nostris titulis substantiva, quae, cum ingenue sint abstracta, concretä significatione adhibentur haec:

ἡμίνα, 4991. 2. 49, 51. 3. 26, 34, 36. 7. 33. 8. 4, 46. 4998. 6. 9.
διπλήια, 4982. 5. 4984. 19. 4991. 6. 42. 5128. 7.
τρίτρα, 5000. 1. 18.
μοῖρα, 4991. 3. 28. 4. 41, 43.
ἄτα, 4991. 11. 34. 4998. 7. 10.

Quae significant primum abstracte: dimidium, duplum, trifariam partem alicuius rei. Simul autem per ea notantur res ipsae, quae sunt pars certa alicuius rei. — Ἄτα principio significabat: damnum (cf. Solmsen, Beitr. z. griech. Laut- u. Verslehre, pg. 2999 Anm.). Abiit autem in sententiam pecuniae, multae, quomodo in lingua judiciaria nostrarum inscriptionum semper adhibetur. — Ita etiam τιμά primo fuit id, cuius aestimabatur aliquid, pretium alicuius rei. Simul autem significat pecuniam ipsam: 4985. 10. 4991. 1. 47, 50. 5. 49. 4998. 6. 7. 5000. 1. 5.

Substantiva vere abstracta in accusativo quattuor inveniuntur:

ἀτέλειαν. 4983. 3.
δίκαν. 4976.
ὅρκον. 4954. 3. 4991. 11. 47.
πρόθεσιν. 4973.

Concreta in accusativo offeruntur haec:

a) masculina:

ἄντρωπον. 4991. 10. 25. 11. 24.
ἄργυρον. 4991. 10. 19, 21. 11. 31.
δῶλον. 4991. 1. 25. 7. 11. 5000. 1. 10.
Ϝοικέα. 4991. 2. 8, 9. 4998. 4. 6.
ἡμίονον. 4998. 2. 4.
ἵππον. 4998. 2. 4.
καρπόν. 4993. 2. 5.
λέβητας. 4972. 7. 4979. 1, 2.
ὀδελόν, ὀδελόνς. 4991. 2. 14, 15.
ὄνον. 4998. 2. 3.
στατῆρα, στατῆρανς. 4982. 5. 4984. 13. 4985. 2. 4991. 1. 3, 8, 28, 32. 2. 4, 10, 12, 18, 23, 52. 3. 2, 10, 13, multisque aliis locis.

b) feminina:

δαρχνάν, δαρχνάς. 4985. 6. 4991. 1. 9, 32. 2. 9.
δώλαν. 5000. 1. 10.
δωρίαν. 4983. 1.

ἐνκ]οιωτάνς. 4991. 9. 25.
ἐπικαρπίαν. 4991. 12. 31. 5000. 2. a. 9.
Ϝοικῆαν. 4991. 2. 8, 10.
ὄννιθα. 4998. 5. 8.
πατρωιῶχον. 4991. 7. 28. 8. 37, 54.
ῥοάν. 5000. 2. b. 2.
στέγαν. 4985. 3. 4991, 7. 31. 8. 1.
φυταλίαν. 5000. 2. a. 2.

c) neutra:

ἀργύριον. 4991. 11. 36, 40.
δένδρεα. 4985. 3.
ἐπιτίμια. 4993. 2. 9.
Ϝῆμα. 4991. 3. 38.
ἰαρεῖον. 4991. 10. 38.
κόμιστρα. 4991. 3. 37.
ὀφήλωμα. 4998. 6. 14.
παίδιον. 4991. 4. 10, 17.
τέκνα. 4991. 3. 17. 6. 32. 8. 31. 33. 11. 17.
τετράπος. 4998. 3. 7.
χρῆιος. 4991. 3. 40. 5. 38.
χρήματα. 4991. 5. 1, 12, 17, 21, 28, 30, 45, 47. etc.

Scimus autem per articulum nomen artius terminari, ita quidem, ut substantivo sine articulo posito res aliqua sine terminatione ulla aut terminus tantum enuntietur, articulo addito specialem accipiat vim substantivum, qua a generali significatione deductum ad certam rem vel personam generis sui spectet. Exempli gratia conferas locos 4991. 10. 20 et 10. 18. Quorum priore scriptum est: αἰ δέτις ὀφήλων ἄργυρον ἢ ἀτάμενος ἢ μωλιομένας δίκας δοιή, i. e. si quis pecuniam debens sive multatus sive dum litigatur lis dat. Ἄργυρον hoc loco est „argentum, pecunia". Altero autem loco significatio eiusdem substantivi in angustiores ivit fines articulo addito. Ibi enim legimus: τὸν ἄργυρον ἀποδόντες τὰ χρήματ' ἐχόντων, et ὁ ἄργυρος est certa pecunia, scilicet pretium τῶν χρημάτων. Ita articulo sub-

stantivum specialem accepit vim, quam nude positum non habebat. Fere etiam substantiva articulo praedita ex antecedentibus enuntiationibus nota sunt. Qui usus nostrorum titulorum ab usu communi non discrepat.

Objectis per substantiva enuntiatis proxima sunt ea, quae per adjectiva substantive adhibita depinguntur. Adjectiva autem ita acceperunt substantivorum vim, ut in significationem adjectivi recepta sit sive personae, sive rei, sive condicionis alicuius notio, ea ratione ut praevaleat adjectivi vis.

Accusativus adjectivi substantive adhibiti in masculino genere exstat τὸν ἐλεύθερον hisce locis: 4991. 1. 24. 2. 2, 5. Cui respondet femininum τὰν ἐλευθέραν 4991. 2. 3, 16, 20. Illis locis adjectivo usi sunt Cretici, cum discrimen faciendum esset inter ἐλεύθερον et δῶλον, et id respiciendum esset liberum esse hominem, non servum. — Deinde adjectiva feminini generis in accusativo inveni duobus locis. Quorum priore 4991. 6. B 1 sqq. agitur de jure patris matre defuncta. A pg. 44 pergitur: αἰ δέ κ' ἄλλαν ὀπυίηι, τά τέκνα [τῶ]ν ματρώιων καρτερὸν(ς) ἦμεν, i. e. sin aliam uxorem ducit, liberi potestatem habento rei familiaris maternae. Adjectivum ἄλλαν substantive adhibetur, cum maxima sit hoc loco eius vis. Gravissimum enim est aliam (ac primam) uxorem ducere patrem. Quare in mente loquentis ita praevalet adjectivi significatio „alius", ut substantivum in eam influxerit. Similiter de loco 4991. 3. 24. iudicandum est. Vetatur ibi uxor post mortem mariti bona liberorum demere. Deinde a pg. 24 legimus: αἰ δέ κα ἄτεκνον καταλίπηι, τάτε Ϝὰ αὐτᾶς ἔχεν, κῶτι κ' ἐ[νυ]φάνει [τ]ὰν ἠμ[ί]ναν, i. e. sin orbam reliquit, sua bona habeat et dimidium eius, quod intexuit. Hoc loco summa vis in adjectivo ἄτεκνον posita est, id enim gravissimum est, liberis carere viduam. Discrepat autem huius loci dictio ab usu communi. Secundum illum enim scriptum esset: ἐὰν δὲ ἄτεκνον καταλίπηι αὐτήν, ita ut ἄτεκνον pronomine αὐτὴν compleatur. Sed ratio inscriptionis Gortyniae vetustior esse videtur. — Saepissime autem adjectiva pro substantivis adhibentur in genere neutro

a) in singulari numero:

4985. 7. πλ[ίο]ν δ[ὲ] μὴ δαμιῶμεν· αἰ δὲ πλίον δαμιώσαι.
4991. 3. 40. πλίον sc. δόμεν.
4991. 5. 48. κὄς κα πλεῖστον διδῶι.

b) in plurali numero:

4991. 4. 52. πλίονα δὲ μὴ sc. δότω.
4991. 4. 54. ἄλλα δὲ μὴ ἀπολαν[χά]νεν.
4991. 8. 27. πάντ' ἔχονσαν.
4991. 10. 17. αἰ δὲ πλία δοίη.

Discrimen satis lepidum esse posse inter singularis et pluralis usum ex loco magnae inscriptionis discimus. Ibi enim in tabula 10 de donationibus disputatur et a versu 15 scriptum est: ματρὶ δ' υἰὺν . . . [ἐ]κατὸν στα[τ]ῆρα[ν]ς ἢ μεῖον, πλίον δὲ μή. Sensus non est dubius: Matri filius det centum stateres vel minus, non autem plus. Per μεῖον et πλίον singularia significatur donum minus vel majus centum stateris per se sumptum. Pergitur autem: αἰ δὲ πλία δοίη, quod sane respiciendum est. Per πλία enim significatur munus illud compluribus donis constare posse, vel ut amplius dicam: non licere filio matri plus quam centum stateres dono dare, neque res quidem, quarum pretio majus fiat donum centum stateribus.

Articulus cum adjectivis adhibitus easdem habet functiones quas cum substantivis. Exempla sunt haec:

4985. 12. ἀνφιπαίσοντι τὸ κοινὸν οἱ Ῥιττένιοι.
4991. 6. 23, 44. 9. 14. 4998. 4. 4. τὸ ἁπλόον καταστασεῖ, καταστᾶσαι, ἐπικαταστασεῖ.
4991. 9. 40. νικὲν τὸ ἁπλόον.
4993. 2. 8. κηπεστεῖσαι τὸ ἁπλόον.
4898. 1. 6. τὸ ἁπλό(ο)ν τεισῆται.
4998. 2. 2. τὸ ϜίσϜον καταστασεῖ.
4998. 1. 3. τὸ [Ϝὸν] αὐτῶ δόμεν.
4991. 10. 42. τέλλεμ μὲν τὰ θῖνα καὶ τὰ ἀντρώπινα.

Adjectivum in accusativo positum cum pronomine indefinito τις, τι, conjunctum est hisce locis:

4991. 3. 1, 30. αἰ δέ τι ἄλλο φέροι.
4991. 3. 43. ἄλλο δ' αἴ τι φέροι.
4991. 6. 23, 43. 9. 14. καἴ τι κ' ἄλλ' ἀτάσει.

Notabile autem est, quod nullo eorum locorum secundum communem usum subsequitur τις nomen suum, sed aut procedit, aut per particulam condicionalem αἰ sejungitur ab eo.

Vim paulum aliam habet objectum, quod participio substantive adhibito enuntiatur. Ambigua enim est ratio participii, nam cum in eo conjuncta sit et adjectiva et verbalis indoles, pro adjectiva indole eodem modo, quo adjectiva substantive adhibita substantivorum vim cum significatione adjectivorum propria conjungit, pro verbali autem vi temporalem relationem enuntiat. Itaque participia adhibentur substantive, si condicio substantivi una cum temporali relatione enuntiari debet, ut exempli gratia hoc loco videre possumus: 4991. 7. 37 ἡβίων ἡβίονσαν μὴ λῆι ὀπυίεν. Ibi enim per adjectivam vim participii notatur puberam esse virginem. Simul autem temporalis relatio enuntiatur haec: Eo tempore, quo pubertatem adepta est virgo, juvenis nolit eam uxorum ducere. — Loco 4991. 7. 41 objectum duobus participiis circumscribitur: ἡβίονσαν λείονσαν ὀπυίεθαι μὴ λῆι ὀπυίεν. Duae igitur notantur qualitates objecti, et pubera est virgo et nubere prona. Simul autem significatur illud, dum pubera est pronaque nubere a iuvene spretur. — Praeterea objectum participio enuntiatur hisce locis:

4985. 5. κοσμὲν . . . τὸν μὴ πειθόμενον.
4991. 6. 50. πρίν κ' ἀποδῶι τὸ ἐπιβάλλον.
4986. 3. 4992. 1. 2. κ]αλὲν δ' ἀντὶ μαιτύρων δυῶν πρότριτον τὸν [ἐνεχυράκ]σαντα μετρησιόμενον, i. e. vocent autem pro duobus testibus tertio die ante eum, qui pigneravit, ut metiatur.

4998. 1. 7. αἰ δέ κα μὴ ἐπιδίηται τὸ παρωθέν, ἢ μὴ ἐπελεύσει τὸ τετνακὸς, ἢ μὴ δείκσει ᾇι ἔγραπται.
4991. 1. 55. [τὸν] δὲ νενικαμένο[ν] κα[ὶ τὸν κα]τακείμενον ἄγοντι ἄπατον ἦμεν.
4991. 2. 14. αἰ δέ κα δεδαμν[α]μέναν sc. κάρτει δαμάσαιτο.
4998. 6. 2. αἰ δέτις [τ]ὸν κατακείμενον ἀδικήσει.
4991. 1. 44. κατιστάτω τὰ ἐγραμένα.
4991. 1. 53. κατιστάμεν τὰ ἐγραμένα.

Pronomine objectum enuntiatur, si non res aut qualitas significatur, sed si personam, sive primam, sive secundam, sive tertiam vel rem e contextu notam et minus pronuntiatam continet objectum. Apparet autem pronomina pro objecto posita substantive adhibita esse.

Exstant in nostris inscriptionibus

1. pronomen personale primae personae: με. 5057.

2. pronomen tertiae personae αὐτός:
4991. 1. 45. αἰ δέ κα μηδ' αὐτὸν ἀποδῶν.
4991. 4. 16. [ἢ] αὐτὸν μὴ ὀρῆι.
4998. 3. 7. αὐτ[ὸν ἀ]ποδόμεν.
4994. 4. 3. ὅτι δέ κα τις αὐτὸν ἀποδῶι σωμε[λ]ές.

3. pronomen demonstrativum οὗτος:
4982. 3. καὶ μήτινα τοῦτον μήτε καταδωλῶ[θαι μήτε συλέν, i. e. ne quis eum aut opprimat aut vindicet.
4991. 4. 52. ταῦτ' ἔχεν.
4991. 5. 6. ταύτας μὲν ἀπολανχάνεν.

4. pronomina indefinita τις et ὅστις:
4991. 3. 22. αἰ δέ τι τῶν τέκνων φέροι.
4991. 7. 13. αἴ τινά κα προθ' ἀδικήκηι ἢ ὕστερον.
4991. 10. 29. αἰ δέ τις τούτων τι Ϝέρκσαι.
4976. ὅτι τίς κ' ἀγάγη[ι].
4991. 3. 3. κὤτι κα φέρηι.
4991. 3. 4. κ' ὤτι κα παρέληι.
4991. 3. 9. ὅτι δέ τις κ' ἀπομοσάνσαι παρέληι.
4991. 11. 26. ὅτι μὲν κατὰ μαιτύρανς ἔγραπται δικάδδεν.
5128. 3. ὅτι κα φέρονται πὰρ τὰ ἠγραμένα.

4991. 2. 46. ἄτι ἔχονσ' ἦιε πὰρ τὸν ἄνδρα.
4991. 3. 20. κἄτι κ' ὁ ἀνὴρ δῶι.
4991. 6. 5. ἄτι δέ κ' αὐτὸς πάσεται ἤ ἀπολάχηι.
4991. 6. 7. ἄτι κ' αὐτοὶ πάσονται ἤ ἀπολάχωντι.

5. pronomina ὅσος et ὅτερος:

5000. 2. b. 10. ὅττον κατέχει ἀ ἐπ' ἀγορᾶι δέφυρα.
4991. 9. 53. ὅτερόν κ[α] κέλε[ι]αι ὁ μενφόμενος.

Pronomen relativum in accusativo exstat hisce locis:

4985.˙3. στέγαν δ', ἄν κα Ϝοικοδομήσ[ει].
4991. 3. 15. τὸ δὲ χρῆιος διπλῆι, ὅτι κ' ὁ δικαστὰς ὀμόσει συνεσσάκσαι.
4991. 9. 42. τὰ χρήματα, ἄτι κα πέπαται.
4991. 11. 3. τὰ χρήματ' ἀναιλ(ῆ)θαι, ἄτι κα κατα[λίπηι ὁ ἀν]φανάμενος.

Describitur etiam objectum per articulum neutrius generis qui secum habet genetivum partitivum vel possessoris. Tum amplissima est significatio objecti, ut docet exemplum

τὰ τᾶς ματρός. 4991. 6. 12.
τὰ τᾶς γυναικός. 4991. 6. 9.

Denique objectum per totam enuntiationem relativam circumscribitur. Quae ratio adhibetur, si objectum amplius explicari debet. Exempla exstant haec:

4991. 3. 2. πέντε στατῆρανς καταστασεῖ κὤτι κα φέρηι αὐτόν.
4991. 3. 4. κὤτι κα παρέληι ἀποδότω αὐτόν.
4991. 6. 5. ἄτι δέ κ' αὐτὸς πάσεται ἤ ἀπολάχηι, ἀποδιδόθθω.
4991. 11. 26. ὅτι μὲν κατὰ μαιτύρανς ἔγρατται δικάδδεν ἤ ἀπώμοτον, δικάδδεν ᾆι ἔγρατται.

Neque vero neglegere debemus, quomodo positi sint accusativi inter cetera membra enuntiationis. Quod maximi momenti esse ad vim linguae recte cognoscendam diserte et peculiariter demonstravit Ziemer in libello suo, quem

inscripsit: Junggrammatische Streifzüge[2], Colberg 1883 a pg. 34. Lingua enim creata est non sponte sed fortuito, neque per scriptores eruditos sed a populo rudi. Itaque non ex poetarum aut scriptorum operibus sed ex dialectis et sermone communi, ut est in ore populi, in linguam inquirere debemus, si eius veram indolem penitus percipere volumus. Sermo autem artificiosus e communi sermone emanavit. Quare in magnum errorem inciderunt ii, qui crediderint enuntiationis singula membra secundum regulas artis logicae ordinata esse, cum nulla fortasse alia sit res, in qua constituenda minus valuerit deliberatio, magis affuerit animi motio, atque lingua. Nam in ea, quodcumque magni erat momenti, in loco conspicuo ponebatur, quod erat levius, recedebat magis, utut in animo sentiebant homines, sibi non conscii, non quo jam regulas constituerint. Eae postea inventae sunt, cum homines coepissent, de linguae vi meditari, illas observaverunt atque excoluerunt scriptores et oratores, constituerunt grammatici. Illi primum dixerunt linguam secundum regulas artis logicae constitutam esse, illi pleonasmas, ellipseis, anacoluthos, hyperbata suspicati sunt, parum memores vivam mentem humanam in vincula conici non posse. Quod etiam in accusativo tractando respiciendum est. Itaque observemus, secundum quas rationes accusativi inscriptionum nostrarum inter cetera membra enuntiationis ordinati sint. In eam autem rem praecipue in Creticis titulis archaicis inquirere debemus, cum nusquam alibi habeamus testimonia tam ubera status Graecae linguae quam maxime ingenui. — Atque primum quidem agamus de objectis, quae sunt ex substantivo et adjectivo composita. Apud illa autem nomen, cui gravius est pondus, praecedit, sequitur id, quod leviorem habet accentum. Itaque adjectivum substantivo additum, cum enuntiare soleat condicionem substantivi, quae magnopere valet ad sensum singulorum locorum, fere propositum est substantivo. Cf. Delbrück, Syntaktische Forschungen 4, pg. 150. Exempli causa in titulo 4991. 2. 11. ἐνδοθιδίαν δώλαν αἰ κάρπει δαμάσαιτο, praecedit adjectivum ἐνδοθιδίαν, cum discrimen fiat hoc

loco inter servas, quae in domo domini habitant et ceteras. Eadem de causa loco 4991. 11. 7. γνήσια τέκνα μὴ καταλιπών, priore loco positum est γνήσια, quod discernuntur puberes liberi ab impuberibus. Similiter judicandum est de his locis:

4982. 8. τὰν διπλείαν ἄ[ταν Ϝέκαστον αὐτῶν τῶι μ]εμφομένωι ἀποδόμεν καὶ τᾶι πόλι θέμεν.

4991. 1. 47, 49. 4998. 3. 5. τὰν ἁπλόον τι[μ]ὰν καταστασεῖ.

4991. 10. 39. καὶ μέν κ' ἀνέλεται πάντα τὰ χρήματα. Cf. Kühner-Gehrt II. 1. 633.

Nomina numeralia autem substantivo addita eadem de causa fere praecedunt ante substantivum, quod numeri vis pro significatione substantivi praevalére solet.

Aliter res se habet in titulo 4993. 3. 4. αἰ εὕροιεν οἱ καρποδαϊσταὶ καρπὸν ἀποκεκλεμμένον ἢ μὴ δεδαισμένον. Ibi enim duo habemus supplementa substantivi καρπὸν quodammodo inter se opposita. Quae si ante substantivum collocata essent, enuntiationem perturbarent. Cum enim sint longius additamentum substantivi, indole sua prope accedunt ad enuntiationem secundariam, siquidem huiusmodi supplementa etiam per enuntiationem relativam circumscribi possunt. Ea autem enuntiatio sequi solet nomen, a quo pendet, scilicet, ne longiore sententiarum nexu sensus perturbetur.

Sin autem positionem objecti et verbi, a quo pendet illud, respiciemus, eadem ratione id, quod majorem habet vim, praecedere videbimus. Itaque objectum, si in eo pondus gravius quam in verbo positum est, priorem habet locum. Quod videre possumus in inscriptione 4991. 8. pg. 36 et 53, ubi pg. 36. scriptum est: αἰ δ' ὁ ἐπιβάλλων τὰν πατρωιῶχον ὀπυίεν μὴ ἐπίδαμος εἴη, objecto τὰν πατρωιῶχον praecedente; pg. 53 autem legimus: αἰ δέ τις ὀπυίοι τὰν πατρωιῶχον, verbo priorem locum tenente. Id autem secundum sensum utriusque loci factum est, nam in pg. 36. de filiae heredis agitur matrimonio, quae pro ceteris mulieribus nominatur, in pg. 53 autem id gravissimum est

nubere filiam heredem, qua de causa verbum praecedit ante objectum. Eodem modo verbum majus habet pondus his locis:

4991. 4. 8. γυνὰ χηρεύονσ' αἰ ἀποβάλοι παιδίον.
4991. 4. 16. αἰ ἀποθείη τὸ παιδίον.
4991. 5. 12, 16, 21, 27. τούτονς (τούτος) ἔχεν τὰ χρήματα.
4991. 5. 28. δατῆθαι τὰ χρήματα.
4991. 5. 47. ὠνὲν τὰ χρήματα.
4991. 5. 51. δατιομένοιδ δὲ χρήματα μαιτύρανς παρῆμεν.
4991. 10. 39. καὶ μέν κ' ἀνέληται πάντα τὰ χρήματα.
4991. 11. 34. ἀναιλῆθαι τὰ χρήματα.
4991. 11. 34. ἐχόντων τὰ χρήματα.
4998. 6. 4. πράκσηται τὰς τιμάνς.
5000. 2. a. 8. αἰ μὴ ἐπι[μ]ετρ[ῆι] τὰν ἐπικαρπίαν.

Exempla, in quibus objectum propter graviorem suam vim praecedit, haec sunt:

4991. 1. 47. τὰνς ἀπλόονς τ[ι]μὰνς ἐπικαταστασεῖ.
4991. 1. 49. τὰν ἀπλόον τιμὰν κατιστασεῖ.
4991. 3. 17. 8. 30, 33. 6. 32. τέκνα καταλιπών, καταλιπόνσα.
4991. 6. 32. πατρωιῶχον καταλιπών.
4991. 6. 41. τὰν διπλείαν καταστᾶσαι.
4991. 5. 1. γυνὰ ὀ[τ]εία χρήματα μὴ ἔχει.
4991. 9. 26. ἐνκ]οιώτανς ὀφήλων.
4991. 10. 10. τὸν ἄργυρον ἀποδόντες τὰ χρήματ' ἐχόντων.

Ineptum autem est, ubique illam positionem exspectare, cum factum esse possit, ut sive aliqua de causa sive forte aliter collocata sint verba. Ut unum afferam exemplum, in titulo 4991. 11. 3 scriptum est: μὴ ἐπάνανκον ἦμεν τέλλεν τ[ατῶ ἀν]φαναμένω καὶ τὰ χρήματ' ἀναιλ(ῆ)θαι. Hoc loco scriptor primo majore verbi pondere commotus illud proposuisse videtur: τέλλεν τὰ τῶ ἀνφαναμένω. Deinde autem, cum verbum in fine enuntiationis positum esse soleat, illam consuetudinem secutus scripsisse videtur: τὰ χρήματ' ἀναιλ(ῆ)θαι.

Saepius in enumerationibus unum objectum gravius est, quam cetera. Tum res ita instituta est, ut objectum

illud, cuius pondus majus est, propositum sit verbo, cetera, quae leviora sunt, sequantur:

4991. 2. 46. τὰ Ϝὰ αὐτᾶς ἔχεν, ἄτι ἔχονς ἦιε πὰρ τὸν ἄνδρα, καὶ τῶ καρπῶ τὰν νημίναν, . . . κὤτι κ' ἐνυφάνει τὰν [ἡμίνα]ν . . . καὶ πέντε στατῆρανς.

4991. 3. 2. πέντε στατῆρανς καταστασεῖ κὤτι κα φέρηι αὐτόν.

4991. 3. 10. πέντε στατῆρανς καταστασεῖ καὶ τὸ χρῆος αὐτόν.

4991. 3. 13. δέκα στατῆρανς καταστασεῖ, τὸ δὲ χρῆος διπλῆι.

4991. 3. 25. τά τε Ϝὰ αὐτᾶς ἔχεν κὤτι κ' ἐν[υ]φάνει [τ]ὰν ἡμ[ίναν.

4991. 3. 18. τὰ Ϝὰ αὐτᾶς ἔχονσαν ὀπυίεθαι κἄτι κ' ὀ ἀνὴδ δῶι.

4991. 3. 32. τά τε Ϝὰ αὐτᾶς τοῖς ἐπιβάλλονσι ἀποδόμεν, κὤτι ἐνύφανε τὰν ἡμίναν καὶ τῶ καρπῶ τὰν ἡμίναν.

In inscriptione 4991. 8. 1 objectum in primordio totius enuntiationis etiam ante subjectum positum enuntiatione condicionali intercalata separatur et a cetera enuntiatione et ab altero objecto, quod minoris est ponderis: στέγαμ μέν, αἴ κ' ἦι ἐν πόλι, τὰμ πατρωιῶχον ἔχεν, κ' ἄτι κ' ἐνῆι ἐν τᾶι στέγαι. Ibi objectum illud prius menti scribentis tam grave videbatur, ut illud quasi praevolitans in morem tituli toti enuntiationi praeponeret.

In enuntiationibus condicionalibus autem Cretici saepe objectum pro particula condicionali collocabant, ut id magis conspicuum redderent:

4991. 3. 43. ἄλλο δ' αἴ τι φέροι.
4991. 3. 37. κόμιστρα αἴ κα λῆι δόμεν ἀνὴρ ἢ γυνά.
4991. 11. 47. ὀ δικαστὰς ὄρκον αἴ κα δικάκσει.
4991. 12. 15. χρήματα αἰ ἔδωκεν.
4991. 2. 11. ἐνδοθιδίαν δώλαν αἰ κάρτει δαμάσαιτο.

Eodem modo pro pronomine relativo positum est objectum enuntiationis relativae 4991. 11. 24 ἄντρωπον ὅς κ' ἄγηι πρὸ δίκας αἰεὶ ἐπιδέχεθαι.

Accusativo objecti adnumerandus est accusativus, qui secundum indolem suam accusativus effectus appellari potest. Enuntiat enim effectum post verba, quorum actione aliquid efficitur. Quae res effecta simul est objectum verbi, cuius actione occupatur. Apparet autem illud genus accusativi post verba creandi adhiberi. Sed nihilo minus ea quoque verba sequi possunt, quae et transitive et intransitive adhibentur, sicut πόλεμον πολεμεῖν. In dictione prisca Cretensium ille usus accusativi cum verbis quibusdam invenitur, quae in cetera lingua Graeca aliter adhibere solent. Haec sunt verba: δικάδδεν, καταδικάδδεν, δαμιῶμεν, νικέν. — Notum est cum verbis δικάδδεν et καταδικάδδεν fere infinitivum adhiberi, ut etiam in lege Gortynia 3. 6: δικάκσαι τὰν γυναῖκ' ἀπομόσαι. Sed compluribus locis magnae inscriptionis cum verbis δικάδδεν et καταδικάδδεν non infinitivus sed accusativus substantivi adhibetur:

4991. 1. 3. καταδικακσάτω τῶ ἐλευθέρω δέκα στατῆρανς, τῶ δώλω πέντε.

4991. 1. 7. καταδικαδδέτω τῶ μὲν ἐλευθέρω στατῆρα, τῶ δώλω δαρχνάν.

4991. 11. 47. ὀ δικαστὰς ὄρκον αἴ κα δικάκσηι.

Apparet autem infinitivum cum verbo adhibitum nihilo minus esse posse objectum, quam nomen a verbo pendens. Quae structurae inter se ita diversae sunt, ut — si observamus locum 4991. 11. 47 — infinitivus ὀρκὲν pro verbali sua indole simpliciter „jurare" significet, abstracte, neque singulari neque plurali numero addito. Per substantivum ὄρκος autem proprio suo nomine illud, quod juratur, appellatur. Apparet autem usum accusativi, qualis est in nostris titulis, artiorem atque breviorem esse, quam illum, qui est cum infinitivo, si respicias exemplum allatum et haec: καταδικάδδεν στατῆρανς, δαρχνάν. Neque tamen desunt exempla scriptorum Graecorum, qui dictione judiciaria usi eodem modo accusativum cum verbis δικάδδεν et καταδικάδδεν adhibent. Exscripsi haec:

Demosthen. 24. 105. ὅτι ἄν τις ἀπολέσηι, ἐὰν μὲν αὐτὸ λάβηι, τὴν διπλασίαν καταδικάζειν, ἐὰν δὲ μὴ τὴν δεκαπλασίαν, πρὸς τοῖς ἐπαιτίοις.

Herodot I. 45. ἐπειδὴ σεαυτοῦ καταδικάζεις θάνατον. Aesch. Agam. 1412 (Wecklein). νῦν μὲν δικάζεις ἐκ πόλεως φυγὴν ἐμοί, ubi δικάδδεν eadem significatione qua καταδικάδδεν adhibetur.

Cum verbis δαμιῶμεν, multare, et νικέν, vincere, ille usus accusativi invenitur his locis:

4985. 6. δ]αμιῶμεν δὲ δαρκνάν.
4985. 7. πλίον δὲ μὴ δαμιῶμεν, αἰ δὲ πλίον δαμιό[σ]αι.
4991. I. 28. νικὲν τῶ μὲν ἐλευθέρω πεντήκοντα στατῆρανς καὶ στατῆρα τᾶς ἁμέρας Ϝεκάστας.
4991. I. 31. τῶ δὲ δώλω — sc. νικέν — δέκα στατῆρανς καὶ δαρχνὰν τᾶς ἁμέρας Ϝεκάστας.
4991. 9. 40. νικὲν τὸ ἀπλόον.

Facere autem non possum, quin afferam fratrum Baunack sententiam inconsideratam, quam profitentur in libro suo de lege Gortynia conscripto pg. 83: Beides, sowohl Subjekt als Verb des unabhängigen Satzes, ist nach δικάδδεν und καταδικάδδεν an einigen Stellen weggelassen. I. 3 und 7 heisst es bloss καταδικακσάτῑ τō ἐλευθέρō δέκα στατέρανς und καταδικαδδέτō τō μὲν ἐλευθέρō στατε̄ρα scil. καταστάσαι τὸν ἄγοντα. — Der vollständigen Konstruktion δικάκσαι τὰν γυναῖκ' ἀπομόσαι in III. 6 steht die ganz unvollständige: ὁ δικαστὰς ὅρκον αἴ κα δικάκσε̨ scil. τὰν γυναῖκ' ἀπομόσαι in XI. 47 gegenüber. Quo comprobatur vim priscae syntaxis quam non perspexerint viri illi doctissimi.

Enuntiatio relativa pendet a verbo δικάδδεν loco 4991. 11. 26 τὸν δικαστάν, ὅτι μὲν κατὰ μαίτυρανς ἔγρατται δικάδδεν ἢ ἀπώμοτον, δικάδδεν ᾇ ἔγρατται, i. e. judex id, quod secundum testes sive abjuratum (constituendum esse) scriptum est, judicio constituat, ut scriptum est.

Fieri autem potest, ut unum verbum duo habeat objecta natura inter se diversa, siquidem actio verbi ad duas simul partes pertinet. Ita etiam 4998. 5. 11 duplex accusativus personae et rei sequitur verbum ἀδικέν: ἀλλότριον δ' αἴ τί κ' ἀδικέσει ὁ κατακείμενος. Accusativus ille rei prope accedit ad accusativum qui dicitur relationis. —

Duorum accusativorum alter praedicative adhibitus est his locis:

4983. 1. δωρίαν ἔδωκαν Διονυσ[ίωι . . .] . . . ἀτέλειαν [πάντων ἀ]Fτωνι καὶ ἐσγόνοις.

4998. 4. 3. ὅτι δέ κα τις αὐτὸν [α]ποδῶι σωμελές.

Cum verbis jurandi conjungitur accusativus numinis per quod juratur:

4991. 3. 7. ἀπομόσαι τὰν Ἄρτεμιν πὰρ Ἀμυκλαῖον πὰρ τὰν Τοκσίαν, abjurare per Dianam simulque per Apollinem Amyclaeum et Britomartem.

Huic accusativi usui proximus esse videtur accusativus in exclamationibus.

Accusativus temporis, qui spatium aliquod temporis enuntiat, ita declarari potest, ut tempus illud, quod accusativo inducitur, actione verbi occupetur. Cuius rei exemplum habemus in titulo 5125 A. 6 πέντ' ἀμέρας Fεργακσά-[μενο]ς τᾶι πόλι ἀμίστως. Accusativi temporis neutrius generis paulatim adverbiorum vim acceperunt, ut πρόθθα et ὕστερον 4991. 7. 19. — Semel accessit articulus ad adverbium ὕστερον, cui pro significatione „postea" dat certiorem vim „in posterum": 4991. 12. 19 τὸ δ' ὕστερον διδόμεν ᾇ ἔγρατται.

Non spatium temporis sed certum diem enuntiant adverbia πρότριτον, tertio die ante, et προτέταρτον, quarto die ante, accusativi more composita his locis:

4986. 4. 4992. 1. καλὲν δ' ἀντὶ μαιτύρων δυῶν πρότριτον.

4991. 11. 50. προF[ε]ιτιάω δὲ ὁ ἄρχων τᾶδ δίκας τᾶι γυναικὶ καὶ τῶι δικαστᾶι καὶ [τ]ῶι μ[νά]μονι προτέταρτον ἀντὶ μαιτύρων.

4986. 9. προφωνήτω προτέταρ[τον.

4992. 5. προφωνή]τω προτέταρτον.

Huiusmodi adverbia e praepositione et numero ordinali composita raro inveniuntur. Similia nota sunt πρόπεμπτα et πρότριτα. Formae in -ον ad singularem numerum

referendae aliunde non nota sunt. Quae fortasse vetustiorem usum conservaverunt, quam πρόπεμπτα et πρότριτα pluralia.

Unum habemus adverbialem accusativum adjectivi, qui ad accusativum relationis qui dicitur referendus esse videtur:

4998. 2. 3. ἵππον δέ κ' [ἡ]μί[ο]νον κῶνον τὸ μὲν νύνατον ἐπιδίεθαι. Cf. Kühner - Gehrt II. § 410 Anm. 21. Brugm. S. 384.

Accusativi relationis exempla alia in nostris titulis non exstant.

De genetivo.

Antequam ad genetivi exempla, quae exstant in nostris inscriptionibus, tractanda transeo, licet pauca de eius natura generali disputare. Atque primum quidem non satis perspicere possum, qua de causa grammatici nostri et in iis Delbrück et Brugmann, viri doctissimi, discrimen fecerint inter genetivum adverbalem et adnominalem, quorum priorem vetustiorem esse affirmant. Cuius sententiae testimonia nulla afferri possunt, neque ego quidem scio, cur discrimen illud faciendum sit, nisi ad eum finem, ut conspectus causa genetivi exempla facilius distribui possint. Nam genetivi vis eadem est, sive pendet a verbis sive a nominibus. Atque id statim commemoro varias illas significationes, ut sunt genetivus partitivus, subjectivus, objectivus etc., a nobis inventas esse, neque quicquam habere momenti, nisi quod eam vim genetivi, quae praevalet singulis locis, enuntiant. Semper autem ad ingenuam vim genetivi respiciendum est, a qua singulae significationes velut rami arboris multis surculis enascuntur, qui magis magisque se expanderunt et creverunt, sed vitam et vigorem non accipiunt nisi a stirpe. Genetivi vim generalem autem partitivam esse puto.

Genetivus partitivus ita cognoscitur, ut genetivo casu ea res afferatur, quae pro parte sive ad nomen aliquod referenda est, cuius vi alterius nominis pars occupatur, sive ad verbum respicit, ita, ut verbi actio ad partem tantum objecti attineat.

Genetivi partitivi exempla, quae a nominibus pendent, duplici ratione distinguere debemus. Primum enim respiciendum est varia nominum genera, substantiva, adjectiva, pronomina, numeralia genetivum partitivum habere posse. Deinde considerare debemus ad genetivi vim aliquantum valere, qua ratione nomen regnans et genetivus collocata sint in enuntiatione, cum aut praecedat genetivus aut postpositus sit nomini suo. Itaque rem ita instituam, ut disponam genetivi partitivi exempla, in quibus genetivus pendet sive a substantivo sive ab adjectivo sive a pronomine sive a nomine numerali. Deinde ea afferam exempla, in quibus antecedit genetivus nomen suum, sequantur ea, quae genetivum habent nomini suo postpositum. Habent igitur partitivum genetivum:

1. substantiva, quae alicuius rei partem vel modum significant, sicut:
   ἡμίνα. 4901. 2. 48. 3. 35. 7. 32. 4998. 6. 8. 8. 4, 45.
   διπλεία. 4991. 6. 41. 5128. 7.
   τρίτρα. 5000. 1. 18.
   μοίρα. 4991. 3. 27.

2. adjectiva in morem substantivorum adhibita:
   πρείγιστος. 4991. 7. 17.
   ἄλλος. 4991. 8. 26.

3. pronomina:
   μήτις. 4991. 5. 18, 22. 8. 13.
   ὅστις. 4982. 2. 4991. 7. 51. 8. 7, 32.
   τις, τι. 4986. 22. 4982. 1. 4991. 9. 30. 10. 29.

4. numeralia:
   δύο. 4993.
   τρίινς. 4986. 18.
   ἐννέα. 4986. 2.

Si praecedit genetivus nomen, a quo pendet, aliquo modo gravius habet pondus res in genetivo allata. Quod etiam in nostris titulis observare possumus. Compluribus enim locis magnae inscriptionis Gortyniae singula bona enumerantur, quibus dos constat. Certarum autem rerum dimidia pars donatur, non tota res, quo fit, ut hae res ceteris partibus dotis oppositae sint. Qua de causa etiam praecipue notantur ita quidem, ut genetivus partitivus, qui rem cuius pars enuntiatur significat, praecedat nomini suo:

4991. 2. 45. Αἴ κ' ἀνὴρ [κα]ὶ [γυ]νὰ διακρ[ί]νων[τ]αι, τὰ Fὰ αὐτᾶς ἔχεν, ἅτι ἔχονσ' ἦιε πὰρ τὸν ἄνδρα, καὶ τῶ καρπῶ τὰν νημίναν, αἴ κ' ἦι ἐς τῶν Fῶν αὐτᾶς χρημάτων, κῶτι κ' ἐνυφάνει τὰν [ἡμίνα]ν, ἅτι κ' ἦι, καὶ πέντε στατῆρανς.

4991. 3. 24. αἰ δέ κα ἄτεκνον καταλίπηι, τάτε Fὰ αὐτᾶς ἔχεν κῶτι κ' ἐ[νυ]φάνει [τ]ὰν ἡμ[ί]ναν κα[ὶ τ]ῶ καρπ[ῶ] τῶ ἔνδ[ο]θεν πεδὰ τῶν ἐπιβαλλόντων μοῖραν λαχέ[ν], καἴ τί κ' ὁ ἀνὴδ δῶι ἆι ἔγραπται.

4991. 3. 32. τά τε Fὰ αὐτᾶς τοῖς ἐπιβάλλονσι ἀποδόμεν κῶτι ἐνύφανε τὰν ἡμίναν καὶ τῶ καρπῶ, αἴ κ' ἦι ἐς τῶν Fῶν αὐτᾶς, τὰν ἡμίναν.

5128. 5. τιτουFέσθω στατῆρα κατὰν θυσίαν Fεκάσταν καὶ τῶ κρίως τὰν διπλείαν.

Eodem modo res, cuius genetivus partitivus affertur, imprimis notatur exemplis hisce:

4986. 3. τῶν ὀμόρων ἐννέα.

4991. 7. 29. ἆδ δέ κ' ἄνωρος ἦι ὀ ἐπιβάλλων ὑπυίεν ἢ ἀ πατρωιῶχος, [σ]τέγαν μέν, αἴ κ' ἦι, ἔχεν τὰν πατρωιῶχον, τᾶδ' δ' ἐπικαρπίας παντὸς τὰν ἡμίναν ἀπολανχάνεν τὸν ἐπιβάλλοντα ὀπυίεν.

4991. 8. 1. στέγαμ μέν, αἴ κ' ἦι ἐν πόλι, τὰμ πατρωιῶχον ἔχεν κἆτι κ' ἐνῆι ἐν τᾶι στέγαι, τῶν δ' ἄλλων τὰν ἡμί(ν)αν διαλαχόνσαν ἄλλωι ὀπυίεθαι τᾶς φυλᾶς τῶν αἰτιόντων ὅτιμί κα λῆι.

4991. 7. 17. τὰμ πα[τ]ρωι[ῶ]χο[ν] ὀπυίεθαι ἀδελφιῶι τῶ πατρὸς τῶν ἰόντων τῶι πρειγ[ί]στωι.

4991. 7. 50. τᾶς φυλᾶς τῶν αἰτιόντων ὅτιμί κα λῆι ὀπυίεθαι.

4991. 8. 32. ὀπυιέθω τᾶς φυλᾶς ὧι τιμί κα νύναται.

4991. 10. 29. αἰ δέ τις τούτων τι Ϝέρκσαι, μηδὲν ἐς χρῆος ἦμεν, αἰ ἀποφωνίοιεν δύο μαίτυρες.

4993. 1. σύκων δύο.

4998. 7. 8. κῶ τί κ' ἐσπράκσεται τὰν ἡμίναν ἔχεν.

Sin autem sequitur genetivus nomen suum, illud fere majorem habet vim, ut haec docent exempla:

4982. 6. τὰν δ]ιπλήιαν τῶν χρημάτων ἐστείσαντανς ἀποδόμ[εν].

4984. 19. [πρά]δεθαι τ[ὰ]ν διπ[λήιαν] αὐτῶν Ϝέκαστον.

4991. 5. 18, 22. αἰ δέ κα μήτις ἦι τούτων.

4991. 6. 39. τῶι δὲ πριαμένωι ἢ καταθεμένωι τὸν ἀποδόμενον ἢ τὸν καταθέντα τὰν διπλείαν καταστᾶσαι τᾶς τιμᾶς, καΐ τί κ' ἄλλ ἀτάσει, τὸ ἀπλόον.

4991. 8. 26. [ἄλλ]ωι ὀπυιέθ[ω τᾶ]ς φυ[λ]ᾶ[ς].

4991. 10. 37. ὁ δ' ἀμφανάμενος δότω τᾶι ἑταιρείαι τᾶι Ϝᾶι αὐτῶι ἰαρεῖον καὶ πρόχοον Ϝοίνω.

5000. 1. 18. τὰ δὲ τρίτρα τᾶς Ϝήμας καὶ τᾶς ἀμφιδήμας.

Uno autem loco genetivus partitivus adhibetur post substantivum χρήματα, quod non partem aut modum alicuius rei enuntiat:

4991. 9. 8. αἰ δ' ἀλλᾶι πρί]αιτό τις χρήματα ἢ κατάθειτο τῶν τᾶς πατροιώχω, ubi genetivus τῶν τᾶς πατρωιώχω pendet a χρήματα.

Ibi secundum posteriorem dictionem praepositiones adhibitae essent, quorum usus in nostris inscriptionibus jam non expeditus fuit.

Etiam post verba genetivi partitivi usus in vetusta dictione solutius atque liberalius erat, quam in posteriore graecitate. Ibi enim praepositionum potestas magis magisque floruit, ita, ut nisi post ea verba, quae natura sua partem alicuius rei occupabant, ad partitivam vim depingendam non genetivus solus sufficeret, sed una cum praepositionibus ἐκ vel ἀπὸ adhiberi soleret. Uterque usus ille juxta post verba ὀνίνασθαι et ἀπολαύειν invenitur, quae in dictione poetica simplicem genetivi usum conservaverunt,

in prosa oratione cum praepositionibus adhibentur. Cf. Kühner-Gehrt II. 1. 356. Genetivi partitivi liberius cum verbis conjuncti multa exempla in Homeri carminibus exstant, quorum duo affero, quae mihi maxime notabilia videntur: Ξ 121 Ἀδρήστοιο δ' ἔγημε θυγατρῶν. Ε 268 Τῆς γενεῆς (τῶν ἵππων) ἔκλεψε.

Quemadmodum autem affinis sit genetivi partitivi usus, qui est post nomina et qui est post verba, uno loco magnae inscriptionis Gortyniae elucere mihi videtur, ubi idem genetivus partitivus et a verbo et a nomine pendet. In illa inscriptione 8. 32 legimus: ὀπυιέθω τᾶς φυλᾶς ὤιτιμί κα νύναται. Genetivus τᾶς φυλᾶς autem et a verbo ὀπυιέθω pendet (cf. Ξ 121 Ἀδρήστοιο δ' ἔγημε θυγατρῶν), et ad pronomen ὤιτιμι referendus est.

In nostris inscriptionibus genetivum partitivum habent praecipue verba dandi et accipiendi, si non ad totam rem aliquam, sed ad partem rei pertinent. Exempla sunt haec:

4971. 6. τῶ Fῶ ἀποδόμεν.
4991. 6. 2. τῶν τῶ πατρὸς χρημάτων πὰρ υἱέος μὴ ὠνῆθθαι μηδὲ καταθίθεθθαι.
4991. 8. 8. ἀποδατῆθαι δὲ τῶν χρημάτων ἰῶι.
4991. 8. 24. διαλαχόνσαν τῶν χρημάτων.

Genetivi partitivi vis maxime liquet comparatis illis locis, in quibus ab eisdem verbis accusativus pendet. Conferas igitur:

4971. 6. τῶ Fῶ ἀποδόμεν et
4991. 6. 7. τὰ τῶν τέκνων, τὰ τᾶς ματρός, τὰ τᾶς γυναικὸς ἀποδόθθαι. Sive
4991. 6. 2. τῶν τῶ πατρὸς χρημάτων πὰρ υἱέος μὴ ὠνῆθθαι μηδὲ καταθίθεθθαι cum
4991. 10. 25. ἄντρωπον μὴ ὠνῆθα[ι] . . . μηδὲ καταθέθαι.
4991. 8. 24. διαλαχόνσαν τῶν χρημάτων cum
4991. 5. 49. τὰν τιμὰν διαλαχόντων τὰν ἐπαβολὰν Fέκαστος.

Genetivo partitivo adnumerandus est genetivus a verbis imperandi pendens, qui ita intelligendus est, ut partem enuntiat eius rei, quae afficitur dominando, non

obtinetur plane. Ita conjunctus est genetivus cum verbo ἄρχεν his locis:

4991. 11. 50. προϜειπάτω δὲ ὁ ἄρχων τᾶδ [δ]ίκας τᾶι γυναικί, et iterum

4999. 2. 3. ὁ ἄρχων τᾶς δίκας.

Respicias autem participium ἄρχων mature substantivi indolem accepisse, ut genetivus ille principio partitivus paulatim subjectivi genetivi vim adeptus sit. — Eadem ratione adhibetur genetivus cum formula καρτερὸν ἦμεν:

4991. 6. 18. τὸν πατέρα καρτερὸν ἦμεν τῶν ματρωίων.

4991. 6. 44. τὰ τέκνα [τῶ]ν ματρωίων καρτερὸν(ς) ἦμεν.

4991. 8. 42. τῶν δὲ χρημάτω[ν καρ]τερὸνς ἦμεν τᾶς Ϝεργασίας.

4991. 8. 48. τὰν πατρωιῶχον καρτερὰν ἦμεν τῶν τε χρημάτων καὶ τῶ καρπῶ.

G e n e t i v o s u b j e c t i v o inducitur sive res sive persona, cuius proprium vel in possessione aliquid est, qua de causa saepe appellatur g e n e t i v u s p o s s e s s o r i s. Cum autem fieri possit, ut id, quod proprium est rei vel personae, etiam pars sit eius, genetivus subjectivus saepe partitivam habet vim. Accedit, ut eandem positionem habere soleant genetivi illi subjectivi partitivi quam pars genetivorum partitivorum, qui praecedunt nomen regnans. Exempla sunt haec:

4986. 14. ὦ δ' ἐνεχύρακσαν, μὴ ἦμεν.

4986. 17. φωνίον[τι μὴ' ἐϜ]οικὲν ὦ ἐνεχύρασκαν.

4991. 2. 32. τῶ δὲ δώλω τῶι πάσται sc. προϜειπάτω.

4991. 5. 26. τᾶς Ϝοικίας οἵτινες κ' ἴωντι ὁ κλᾶρος.

4994. 7. αὐτ[ὸν] ἀτῆθαι ὦ κ' ἐπ[ιτρά]πωντι τὸ χρή[ιο]ς ὑπὸ τῶι μεμφομένω[ι.

5000. 2. 11. τῶ ποταμῶ αἴ κα κατὰ τὸ μέττον τὰν ῥοὰν θιθῆι.

Magna pars genetivorum subjectivorum in nostris titulis eam habet positionem, ut genetivus inter articulum et nomen positus sit, a quo pendet. Hoc modo genetivus cum nomine suo artissime conjungitur, ut quasi in unum coalescant:

4991. 4. 19. ἐπὶ τῶι τ[ῶ] πατρὸς πάσται ἦμεν τὸ τέκνον.
4991. 4. 21. ἐπὶ τοῖς τῶν ἀδελφιῶν πάσταις ἦμεν.
4991. 6. 2. τῶν τῶ πατρὸς χρημάτων μὴ ὠνῆθαι.
4991. 11. 8. πὰρ τὸ[νς τῶ ἀν]φαναμένω ἐπιβάλλοντανς ἀνχωρὲν τὰ χρήματα.
4999. 2. 11. τῶι δὲ τᾶν ἑταιρηίαν δικαστᾶι.
5000. 2. a. 9. τὸ] τῶ [ἔχον]τος χρηῖος.

Sequitur genetivus nomen suum his exemplis:

4991. 2. 28. προϝειπάτω δὲ ἀντὶ μαιτύρων τριῶν τοῖς καδεσταῖς τῶ ἐναιληθέντος.
4991. 3. 1. αἰ δέ τι ἄλλο φέροι τῶ ἀνδρός.
4991. 2. 46. 3. 18, 25, 32, 42. τὰ ϝὰ αὐτᾶς.
4991. 10. 37. τᾶι ἑταιρείαι τᾶι ϝᾶι αὐτῶ.
4991. 3. 22. αἰ δέ τι τῶν τέκνων φέροι.
4991. 5. 14. ἀδελφιοὶ δὲ τῶ ἀποθανόντος.
4991. 5. 18. ἀδευφιαὶ δὲ τῶ ἀποθανόντος.
4991. 7. 16, 19. 21. ἀδελφιοὶ τῶ πατρός.
4992. 2. 1. [ὅ]πλα ἀ[ν]δρὸ[ς] ἐλευθέρω.
4998. 1. 3. τὸ [ϝὸν] αὐτῶ δόμην.
5000. 1. 4. τὰν]ς τι[μ]ὰνς τῶν ἐνεχύρων καταστασεῖ.

Denique genetivi subjectivi, qui praecipue conspicui esse debent, cum articulo nominis regnantis iterato nomen regnans sequuntur:

4991. 4. 1. ἐπὶ τῶι πάσται ἦμεν τὸ τέκνον τῶι τᾶς ϝοικῆας.
4991. 4. 5. τὸ παιδίον ἐπὶ τῶι πάσται ἦμεν τῶι τῶ ϝοικέος.
4991. 7. 43. 8. 14. τὸς καδεστὰνς τὸς τᾶς πατρωιώχω.
4991. 10. 47. τὰ θῖνα καὶ τὰ ἀντρώπινα τά τῶ ἀνφαναμένω.

Ut in communi sermone Graeco, ita in titulis Cretensibus substantiva γυνά et οἶκος sive στέγα, a quibus pendet genetivus possessoris, omittuntur:

4991. 2. 1. αἴ κα τὸν ἐλεύθερον ἢ τὰν ἐλευθέραν κάρτει οἴφηι, ἑκατὸν στατῆρανς καταστασεῖ· αἰ δέ κ' αφεταίρω δέκα.

4991. 2. 27. αἰ δέ κα δῶλος δώλω (sc. γυναῖκα μαχίων αἰλεθῆι).
4985. 8. ἐνεχυραστὰν δὲ μὴ παρέρπεν Γορτύνιον ἐς τῶ Ῥιττηνίω (sc. στέγαν).
4991. 2. 2. ἐν πατρὸς ἢ ἐν ἀδελφιῶ ἢ ἐν τῶ ἀνδρός.
4991. 2. 23. ἐν ἄλω.

Id unum notandum est, exempla substantivi γυνή omissi apud scriptores non inveniri nisi ita, ut desit solum substantivum, articulus semper adsit, sicut in magna inscriptione: 4991. 2. 24. τὰν τῶ ἀφεταίρω.

Articulus neutrius generis pro substantivo adhibitus habet genetivum possessoris his exemplis:

4998. 1. 4. τὸ δὲ κήνω ἔχεν.
4991. 6. 7. τὰ τῶν τέκνων.
4991. 6. 9. τὰ τᾶς γυναικός.
4991. 6. 12. τὰ τᾶς ματρός.
4991. 11. 2. τ[ὰ τῶ ἀν]φαναμένω.

Denique genetivum possessoris habet ἦμεν, cum significat: in possessione alicuius esse.

4986. 12. τούτω μέν ἐστι, idem 4992. a. I. 9.
4991. 4. 36. ἅ κα μὴ Ϝοικέος ἦι.
4991. 9. 22. μὴ τᾶς πατρ[ωι]ώχω ἦμεν.
4998. 1. 16. ὦ κ' ἦι τὸ καρταῖπος.
4998. 4. 10. αἰ δέ κα κοσμίοντος ἦι ὁ ἐπιδιόμενος.

Deinde enuntiat genetivus a nomine pendens objectum, in quo actio nominis regnantis versatur. (Genetivus objectivus.) Eius duo exempla inveni:

4991. 8. 42. τῶν δὲ χρημάτω[ν κα]ρτερὸνς ἦμεν τᾶς Ϝεργα[σ]ία[ς τὸς] πατρώανς.
4991. 4. 23. τὸν πατέρα τῶν τέκνων καὶ τῶν χρημάτων καρτερὸν ἦμεν τᾶδ δαίσιος.

Dubito autem, num in utroque loco allato genetivus objectivus genuinus adsit. Nam mirum est, quod uterque genetivus objectivus hoc modo a nomine regnante separatur, ut primo aspectu putes genetivus τῶν χρημάτων et τῶν τέκνων καὶ τῶν χρημάτων a verbo imperandi καρτερὸν

ἦμεν pendere, quoad postea nomina regnantia τᾶς Ϝεργα-[σ]ίας et τᾶδ δαίσιος conspiciuntur. Illa autem et ipsa mihi videntur principio ad verbum καρτερὸν ἦμεν referenda esse, relationem autem objectivam, quam genetivi habent inter se secundariam esse existimo. Itaque valde dolendum est, quod alia exempla genetivi objectivi et in archaicis et in recentioribus titulis Creticis mihi praesto non sunt.

Genetivus temporis enuntiat spatium temporis, infra quod res aliqua accidit. Qui ita e partitiva vi genetivi declaratur, ut tempus illud, quo evenit aliquid, pars sit eius spatii, infra quod accidit res. Exempla sunt haec:

4991. 1. 24. [τ]ὸμ μὲν ἐλεύθερον λαγάσαι τᾶν πέ[ν]τ' ἀμερᾶν.

4991. 7. 10, 12. τᾶν Ϝεκσήκοντ' ἀμερᾶν.

4998. 7. 17. τᾶ δέ κ' ἀμερᾶν.

4998. 4. 13. ἦ κ' ἀπέλθηι τῶ ἐνιαυτῶ.

4991. 1. 29. 32. τᾶς ἀμέρας Ϝεκάστας.

Genetivus qualitatis semel invenitur:

4991. 3. 40. δυώδεκα στατήρων χρῆος.

Deinde conjungitur genetivus cum adjectivis ἄκσιος et αἴτιος his locis:

4991. 10. 8. ἄκσια τᾶς ἄτας.

5125. A. 2. ἀκσία ἦμεν τᾶς τ[ροφᾶς].

4991. 2. 52. αἴ κ' ὁ ἀνὴρ αἴτιος ἦι τᾶς χη[ρ]εύσιος.

Jamjam in genetivo pertractando vidimus genuinam vim genetivi esse partitivam, ad quam referendum esse et subjectivum et temporalem genetivum. Videamus autem, an etiam alium usum genetivi, qui praecipue in Creticis titulis archaicis exstat, ad genetivi vim partitivam referre possimus. In judiciali enim dictione Cretensium genetivus cum verbis plus minusve arte conjunctus idem enuntiat, quod nostro „in betreff" sive „wegen" denotare solemus. Cuius usus exempla pro maxima parte exstant in magna

3

inscriptione Gortynia. Observamus igitur phrasin, quae offertur nobis his locis magnae inscriptionis:

6. 31. 9. 23. ᾖ Ϝεκάστω ἔγρατται, vel
4998. 7. 10. 5000. 1. 7. ᾆι Ϝεκάστω ἔγρατται.

Cuius sensus sine dubio est: ut de quoque scriptum est. Scimus autem verbum γράφειν fere cum accusativo conjungi. Quod si quaerimus, unde explicanda sit genetivi illius vis post verbum γράφειν, comparemus phrasin illam hoc modo mutatam: ᾖ τὰ Ϝεκάστω ἔγρατται, cuius sensus eo alius est, quod articulo addito genetivus artius explicatur. Apparet autem genetivi significationem sine articulo multo ampliorem esse, nam id, quod genetivi illius pars vel proprium est, non appellatur sed tantum significatur rem vel personam in genetivo inductam aliquo modo affici. Itaque genetivum illum genetivum relationis appellari posse puto. Neque mirandum est, quod hic genetivus, cuius vis est amplissima, quam liberalissime cum verbis conjungitur. In posteriore graecitate autem ille usus genetivi magis magisque evanuit et per praepositiones suppletus est, quibus sensus uniuscuiusque loci accuratius depingi possit. Ita etiam in nostris titulis pro genetivo praepositionem habemus 4998. 4. 16 ἀμφὶ δὲ τὸν χρόνον ὀμνύ[ντα κρίνεν τὸν δικαστάν. Ceterum autem hoc munus genetivi per praepositiones in nostris titulis jam non detrectatum fuisse videtur. — Sed et in Latina et in nostra lingua illum genetivum nisi per praepositiones vertere non possumus. Quo fit, ut eundem genetivum variis locis varie vertamus, utcumque significatio accuratior est. Cum autem Latino „de“ semper depingi possit genetivi vis illa, nostra lingua sive „in betreff“ sive, ubi magis causalis est significatio, „wegen“ adhibemus. Atque primum quidem hunc genetivum habent verba κρίνεν et δικάδδεν:

4991. 1. 10, 37. τῶ δὲ χρόνω τὸν δικαστὰν ὀμνύντα κρίνεν.

4991. 5. 40. Τνατῶν δὲ καὶ καρπῶ καὶ Ϝήμας κἀνφιδήμας κἠπιπολαίων χρημάτων . . . τὸν δικαστὰν ὀμνύντα κρίναν.

4991. 6. 53. τὸν δικαστὰν ὀμνύντα κρίνεν πορτὶ τὰ μωλιόμεν[α] τ]ῶ ἐλευθέρω.
4991. 11. 29. τῶν δ' ἄλλων ὀμνύντα κρίνεν.
4991. 3. 5. ὧν δέ κ' ἐκσαννήσεται δικάκσαι scil. τὸν δικαστάν.
4999. 2. 12. κ' ὅς κα τῶν ἐνεχύρων δικάδηι.

Deinde invenitur cum verbis ὀμνύεν, ὑπομνύεν:

4986. 2. δενδρέων καὶ Fοικίας ὀ[μόσον]τι.
4991. 11. 8. ἀπομοσάτω παριόντος τῶ δικαστᾶ, ὧ τι ἐπικαλῆι.

Idem genetivi usus est cum verbis μέμφεθαι, accusare, ἐπιμωλέν, litigare, νικάθαι, vinci, ἀποφωνίεν, testari:

4998. 7. 2. τὸμ πριάμενον [τοῖς μεμφ]ο[μένοις τ[ῶν] χρημάτων τὰν ἄτα[ν] κατ[ι]σστά[μ]ην, cf. 7. 13.
4991. 9. 31. αἰ μέν κα νίκας ἐπιμωλῆι, i. e. si litigat, propterea quod damnatus est.
4985. 9. αἰ δέ κα ν[ικ]αθῆι τῶν ἐνεχύρων.
4991. 9. 34. ἀνδοκᾶδ (δ)ὲ κἠνκοιωτᾶν καὶ διαβολᾶς καὶ διρήσιος μαίτυρες οἱ ἐπιβάλλοντες ἀποφωνίοντων.

Eadem ratione verbum πείθεθαι habet genetivum:

4985. 6. τὸν μὴ πειθόμενον τῶ πολ[έ]μ[ω.

Paene absolutus a verbo est genetivus his locis:

4998. 4. ὁ καταθέμενος μωλησεῖ καὶ πρακσῆται τὰς τιμὰνς ἆι ἐλευθέρω.
4991. 1. 3. καταδικακσατω τῶ ἐλευθέρω δέκα στατῆρανς, τῶ δώλω πέντε, ὧτι ἄγει, i. e. poenam constituat propter liberum (i. e. quod abegit liberum) decem stateres, propter servum quinque, quemcumque ducit.
4991. 1. 7. καταδικαδδέτω τῶ μὲν ἐλευθέρω στατῆρα, τῶ δώλω [δαρχνάν.
4991. 4. 11. ἐλευθέρω μὲν καταστασεῖ πεντήκοντα στατῆρανς, δώλω πέντε καὶ Fίκατι.
4991. 1. 28. νικὲν τῶ μὲν ἐλευθέρω πεντήκοντα στατῆρανς . . . τῶ δὲ δώλω δέκα στατῆρανς.

4991. 2. 37. ὀμόσαι τὸν ἑλόντα τῶ πεντηκονταστατήρω καὶ πλίονος πέντον αὐτόν, . . . τῶ δ' ἀφεταίρω τρίτον αὐτόν, τῶ δὲ Fοικέος τὸν πάσταν ἄτερον αὐτον μοιχίοντ' ἐλέν, δωλώσαθθαι δὲ μή.

4991. 9. 47. αἰ μέν κ' ἀποφωνίωντι μαίτυρες ἡβίοντες τῶ ἑκατονστατήρω καὶ πλίονος τρέες, τῶ μείονος μεττ' ἐς τὸ δεκαστάτηρον δύο, τῶ μείονος ἔνδ, δικαδδέτω πορ[τ]ὶ τὰ ἀποφω[ν]ιόμενα.

4994. 14. δέκα στατῆ[ρ]α[νς τῶ ἀν]θήματος Fεκάστ[ω τ]ὸν κσέν[ιον ἐ]στει[σάμενον] πόλε θέμεν.

4979. 1. πεντήκοντα λέβ[ητας F]εκάστω καταστᾶσαι.

Genetivum hunc in modum cum verbis adlibitum in litteratura Graeca non inveni. Similis est usus genetivi post verba εὖ ἔχειν, εὖ ἥκειν per totam graecitatem propagatus, qui et ipse genetivo partitivo ortus est. E titulorum copia non nisi unum afferre possum exemplum inscriptionis Eleae publici juris factae inter titulos, quos Collitz et Bechtel coactos ediderunt 1151. 6 αἰ δὲ μὴ ταυτᾶν (i. e. πέντε μνᾶν) ποταρμόξαιτο, i. e. nisi vero de quinque minis se accommodat. Fortasse hoc loco numerandus est genetivus, qui cum substantivo ἀτέλεια conjungitur:

4983. 4. ἀτέλειαν [πάντων sc. ἔδωκαν.

5125. A. 14. τῶν δ' ἄλλων πάντων ἀτέλειαν sc. δόμεν.

Ambigua autem est facultas, qua genetivi causalem usum contemplari possis. Genetivus quidem casus ea de causa causalem vim habere potest, quod res illa, cuius respectu aliquid fit, simul causa eius facti esse potest. Pertinet autem genetivi causalis vis etiam ad ablativas eius functiones, quarum causalem rationem Draeger in libro suo, quem inscripsit: Historische Syntax der lateinischen Sprache², 1. 543 ita optime explicat: Der Ablativus causae entstand dadurch, dass der Ablativ des Ursprungs auf logische Verhältnisse übertragen ward.

Neque vero recte judicant viri docti, qui genetivum causa plane ad ablativum referunt, quod fecit Holzweissig in libro suo: „Wahrheit und Irrtum der localistischen Casustheorie" inscripto. Immo ita res se habere mihi

videtur, ut confluxerint et ablativi et genetivi causales functiones, ut modo genetivi, modo ablativi praevalere possit indoles.

Qua re peracta ad genetivum, quem absolutum appellaverunt, tractandum transeo. Inepte autem illum accepisse cognomen absolutum constat inter viros doctos, cum fieri non potuerit, ut ullum enuntiationis membrum e contextu dissolvatur.

Tres genetivi absoluti significationes exstant in inscriptionibus archaicis Cretensibus, quarum prima est temporalis, altera causalem habet rationem, tertia condicionem enuntiat. Genetivi absoluti temporalis octo sunt exempla, quarum bis bina inter se congruunt:

1. 4991. 1. 48. Αἰ δέ κ' ἀποθύνηι μωλιομένας τᾶδ' δί[κα]ς.
2. 4991. 10. 20. αἰ δέ τις ὀφήλων ἄργυρον ἢ ἀταμένος ἢ μωλιομένας δίκας δοίη.
3. 4991. 10. 34. ἀμφαίνεθαι δὲ κατ' ἀγορὰν καταϝηλμένων τῶμ πολιατᾶν.
4. 4991. 11. 10. ἀποϝειπάθθω κατ' ἀγορὰν ἀπὸ τῶ λά[ω ὦ ἀπα]γορεύοντι καταϝηλμένων τῶν πολιατᾶν.
5. παριόντω[ν τῶν πολιατᾶν.
6. 4991. 11. 49. ἐν ταῖς ϝίκατι ἀμέραις ἀπομωσάτω παριόντος τῶ δικαστᾶ.
7. 4991. 5. 35. αἰ δέ κα δικάκσαντος τῶ δικαστᾶ κάρτει ἐνσείηι ἢ ἄγηι ἢ φέρηι.
8. 4991. 2. 16. αἴ κα τὰν ἐλευθέραν ἐπιπηρῆται οἴφεν ἀχεύοντος καδεστᾶ.

His locis omnibus genetivi absoluti formularum speciem prae se ferunt dictionis judiciariae propriarum. Statim enim pro iis cognoscitur utroque formula bis adhibita μωλιομένας τᾶδ δίκας (μωλιομένας δίκας) et καταϝηλμένων τῶμ πολιατᾶν. Eodem modo saepe in litibus agendis formulis opus fuisse apparet sicut παριόντος vel δικάκσαντος τῶ δικαστᾶ et ἀχεύοντος τινος. Quas formulas sponte adhibitas esse eo maxime elucet, quod in eosdem fere numeros cadentes, saepe in fine enuntiationis positae sunt.

Similem in modum absolutos genetivos causales adhibitas esse videbimus. Quinques enim invenimus figuram „κελομένω“:

4991. 6. 46. αἴ κ' . . . ὑπ' ἀνάνκας ἐχόμενος κελο[μ]ένω τις λύσεται.

4991. 6. 51. αἰ δέκα μὴ ὁμολογίωντι . . . μὴ [κ]ελομέ[ν]ω αὐτῶ [λ]ύσαθθαι, i. e. nisi vero consentiunt (et dicit ille, qui solutus est), eum non jussu suo se solvisse, i. e. se injussu suo ab eo solutum esse.

4998. 5. 4. αἰ δέκα κελομένω ὧι κα παρῆι Fεργάδδεται.

4998. 5. 7. αἰ δὲ φωνίοι μὴ κελομένω sc. Fεργάδδεθθαι.

4999. 2. 6. αἰ δέ κα μή ὀμόσοντι κνλομένω. Bis adhibetur formula πατρὸς δόντος ἢ ἀδελφῶ.

4991. 5. 1. γυνὰ ὀ[τ]εία χρήματα μὴ ἔχει ἢ [πα]τρὸν δόνος ἢ ἀ[δ]ελφιῶ ἢ ἐπισπένσαντος ἢ ἀπολα[χ]όνσαι.

4991. 8. 20. αἰ δέ κα πατρὸς δόντος ἢ ἀδελφιῶ πατρωιῶχος γένηται.

Condicionalem vim genetivus absolutus habet utroque huc exemplo:

4991. 8. 24. αἰ λείοντος ὀπυίεν ὧι ἔδωκαν μὴ λείοι ὀπυίεθαι.

4991. 12. 25. ὀπῆ . . . δέ κα πατρωιῶχος μὴ ἰόντος ἐπιβάλλοντος μηδ' ὀρφανοδικαστᾶν πὰρ ταῖ ματρὶ τράφηται.

Iterum propter breviloquentiam adhibitum esse his locis genetivum absolutum apparet, praesertim si tecum reputas, quo tandem alio modo utriusque loci sensus tam arte et perspicue enuntiari potuerit.

Vidimus igitur in nostris inscriptionibus genetivum absolutum sive specie formulae, sive propter breviloquentiam adhiberi. Quo in usu participii vim multum valere et Classen et Spiecker, viri doctissimi, satis comprobaverunt. Cf. Classen, Beobachtungen über den homerischen Sprachgebrauch 176 ff. Spiecker, on the so-called Genitive absolute, A. J. of Ph. 6. 310 ff. Neque minus genetivi vim respiciendam esse puto. Ante omnia id reputes, quod ad veram genetivi vim recte cognoscendam

maximi est momenti, genetivum casum indicare relationem amplissimam adesse inter nomen genetivo allatum et verbum vel potius totam enuntiationem. Quod si scriptum est 4991. 11. 49 ἐν ταῖς Fίκατι ἀμέραις ἀπομωσάτω παριόντος τῶ δικαστᾶ, ita cognoscitur sensus genetivi παριόντος τῶ δικαστᾶ, ut τῶ δικαστᾶ referendum sit ad ἀπομωσάτω hac ratione: jurato, cum aliquo modo ratio habenda sit judicis. Per participium παριόντος artius terminatur sensus: praesentis ratio habenda est judicis, id est, adesse debet judex juramento, sive: jurato, dum adest judex. — Eundem in modum causalis relatio genetivi absoluti explicanda est. 4991. 6. 45 κελο[μ]ένω τις λύσεται hunc habet sensum: solvit ille rationem habens κελομένω, id est jussu eius.

Connexus, qui apud condicionalem genetivi absoluti usum inter genetivum et enuntiationem interest, minus artus nobis videtur et nostra lingua figura „im Falle“ depingitur. Loco 4991. 12. 24 ὀπῆ . . . δέ κα πατρ[ωι]ῶχος μὴ ἰόντος ἐπιβάλλοντος μηδ' ὀρφανο δικαστᾶν πὰρ τᾶι ματρὶ τράφηται id enuntiatur: deest propinquus et curator orbatorum, et si res ita se habent, filia heres apud matrem educatur. Etiam altero exemplo 4991. 8. 24 αἰ λείοντος ὀπυΐεν ὧι ἔδωκαν μὴ λείοι ὀπυίεθαι primum condicionalis relatio offertur per genetivum: si velit vir uxorem ducere, virgo nubere nolit. Simul autem adversativa adest relatio: cum velit vir uxorem ducere, virgo nolit.

Existimare autem debemus vetusta linguae aetate Graecos conjunctionem, quae interest inter absolutum genetivum et verbum plane intellexisse. Cum autem postea eius vim parum perciperent, a tota enuntiatione magis abruptus est genetivus absolutus. Quod optime demonstravit Spiecker, cum de genetivo absoluto apud Atticos oratores verba faceret.

Restat, ut de ablativi partibus disseram, quae in genetivo absoluto exstant. Illae enim hoc loco neque neglegi debent, quod Classen peccavit, neque nimis magnae aestimandae sunt, quasi genetivus absolutus prorsus ablativo ortus esset, in quem errorem Holzweissig inductus est. Cf. Holzweissig, Lokalist. Casustheorie, 81. Jam

supra demonstravi ablativum et genetivum inter se adeo affines esse, ut interdum eorum functiones internoscere nequeamus. Quod etiam quibusdam genetivi absoluti exemplis observare possumus. Solent enim viri docti pro ablativo habere genetivum absolutum Iliadis M. 392 Σαρπήδοντι δ' ἄχος γένετο Γλαύκου ἀπίοντος, cum genetivum post verba, quibus animi affectiones significantur, adhibitum ablativum esse putent. Quod audacius judicatum esse mihi videtur. Eodem enim modo, quo dicis ἄχος γίγναταί μοι τινός esse ἄχος γίγνεταί μοι ἔκ τινος, dici potest τινὸς esse genetivum relationis eodem sensu quo περί τινος adhibitum. In nostris autem inscriptionibus exstat exemplum genetivi absoluti, quod certe ablativo artum est:

4991. 5. 1. γυνὰ ὀ[τ]εία χρήματα μὴ ἔχει ἢ [πα]τρὸν δόντος ἢ ἀδελφιῶ ἢ ἐπισπένσαντος et

4991. 8. 20. αἰ δέ κα πατρὸς δόντος ἢ ἀδελφιῶ πατρωιῶχος γένηται.

Ἔχειν τί τινος in antiquissima dictione nihil aliud erat atque id, quod posterior usus per ἔχειν τι ἀπό τινος, ἔκ τινος, πρός τινος enuntiavit. Γίγνεσθαί τι τινὸς significat: fieri aliquid aliquo auctore. Utroque igitur hoc loco ablativus genuinus agnoscendus est. — In figura κελομένω ablativus et genetivus aeque adesse mihi videntur.

Ingenuum ablativum latere sub genetivi forma statuere possumus eis locis, quibus genetivus pendet a verbis oriendi et separandi. Cf. Brugmann, 396. Itaque in nostris titulis his duobus locis habemus ablativum:

4991. 3. 40. αἴ κα Ϝοικέος Ϝοικέα κριθῆι δοῶ ἢ ἀποθανόντος.

4999. 2. 7. πράδεθαι τῶ μὴ ὀμώσαντος, exigat ab eo, quin juraverit.

Ablativo orta sunt etiam adverbia ὦ et ὀπῶ, quae significant locum, unde venit aliquid:

1. ὦ, unde: 4991. 10. 36. 11. 13. ἀπὸ τῶ λάω ὦ ἀπαγορεύοντι.
2. ὀπῶ, unde: 4991. 5. 23. οἷς κ' ἐπιβάλληι, ὀπῶ κ' ἦι τὰ χρήματα, τούτος ἀναιλῆθαι, qui debent, suscipiant bona, undecumque ea sunt.

4991. 10. 33. Ἄνφανσιν ἦμεν ὀπῶ κά τιλ λῆι, adoptio esto, unde quis vult. Cf. quae sequuntur: ἀμφαίνεθαι δὲ . . . ἀπὸ τῶ λάω.
4998. 5. 14. αἰ δέ κα μὴ ὄχηι ὀπῶ καταστασεῖ, si non habet, unde solvat.

De dativo.

Per dativum casum, qui pendet a verbo plus minusve arte, accurate terminatur enuntiatio, ita quidem, ut post accusativum desideretur dativus. Nam cum accusativus a verbo pondeat — ut utar termino nostrae linguae proprio — directe, dativus objectum indirectum appellari potest. Confluxere autem in dativum et instrumentalis et locativus. Itaque tractare mihi proposui primum de ingenuo dativo, deinde de instrumentali et locativo. In extrema autem disputatione de adverbiis dativi more compositis disseram.

Artius conjungitur dativus primum cum verbis dandi, debendi, accipiendi:

διδόμεν:

4983. 1. δωριὰν ἔδωκαν Διονυσ[ίωι τῶ]ι Κο . . . ἀτέλειαν [πάντων α]Ϝτῶ]ι καὶ ἐσγόνοις.
4991. 4. 49. δόμην τᾶι ὀπυιομέναι.
4991. 4. 52. ὀτείαι δὲ πρόθθ' ἔδωκε.
4991. 6. 1. θυγατρὶ ἢ διδῶι, κατὰ τὰ αὐτά.
4991. 8. 23. αἰ λείοντος ὀπυίεν ὧι ἔδωκαν μὴ λείοι ὀπυίεθαι.
4991. 10. 14. ματρὶ δ' υἰὺν [ἢ ἄνδρα γυναικί δόμεν ἐ]κατὸν στα[τ]ῆρανς.
4991. 10. 37. ὁ δ' ἀμφανάμενος δότω τᾶι ἑταιρείαι τᾶι Ϝᾶι αὐτῶ ἰαρεῖον καὶ πρόχοον Ϝοίνω.
4991. 12. 16. ματρὶ υἰὺς ἢ ἀ[ν]ὴρ γυναικὶ χρήματα αἰ ἔδωκε.
5128. 11. κατὰ τὰ αὐτὰ τοῖς Κυδαντείοις διδόμεν.

ἀποδιδόμεν:

4982. 7. τὰν διπλήιαν ἅ[ταν Ϝέκαστον αὐτῶν τῶι μ]εμφομένωι ἀποδόμεν.

4991. 3. 32. τά τε Ϝὰ αὐτᾶς τοῖς ἐπιβάλλονσι ἄποδόμεν.

4991. 9. 43. αἴ τις . . . ἐς πέρ[α]ν ἐπιθέντι μὴ ἀποδιδῶι, nisi quis ad constitutum proroganti reddit.

4991. 11. 16. ὁ δὲ μνάμων πρὸ κσενίω ἀποδότω τῶι ἀπορρηθέντι (exsoluto).

ἀποδατῆθαι:

4991. 4. 29. ἀποδάτταθαι τῶι ἀταμένωι ἆι ἔγραττται.

4991. 8. 7. ἀποδατῆθαι δὲ τῶν χρημάτων ἰῶι.

τιθέμεν, solvere:

4982. 7. τὰν διπλήιαν ἅ[ταν Ϝέκαστον αὐτῶν τῶι μ]εμφομένωι ἀποδόμεν καὶ τᾶι πόλι θέμεν.

4984. 16. πόλι θέμεν.

4998. 3. 16. θέμημ πόλι.

κατιστάμεν:

4991. 6. 17. ὁ δ' ἀποδόμενος ἢ καταθὲνς ἢ ἐπισπένσανς τῶι πριαμένωι ἢ καταθεμένωι ἢ ἐπισπενναμένωι διπλεῖ καταστασεῖ.

4991. 6. 39. τῶι δὲ πριαμένωι ἢ καταθεμένωι τὸν ἀποδόμενον ἢ τὸν καταθέντα τὰν διπλείαν καταστάσαι τᾶς τιμᾶς.

4991. 9. 11. ὁ δ' ἀποδόμενος ἢ καταθένς τῶι πριαμένωι ἢ καταθεμένωι . . . διπλεῖ καταστασεῖ.

4998. 7. 7. τὸμ πρίαμενον [τοῖς μεμφ]ο[μέν]οις τ[ῶν] χρημάτων τὰν ἄτα[ν] κατ[ι]σστά[μ]ην.

ἐπισπένδεν:

4991. 4. 42. ὀτείαι δὲ πρόθθ' ἔδωκε ἢ ἐπέσπευσε ταῦτ' ἔχεν.

ἐπελεῦσαι, adigere:

4991. 3. 45. ἐπελεῦσαι τῶι ἀνδρὶ ἐπὶ στέγαν.

4991. 3. 53. ἐπελεῦσαι τῶι πάσται τῶ ἀνδρός.

ὀφῆλεν, debere:

4991. 11. 34. τὰν ἄταν ὑπερκατιστάμεν καὶ τὸ ἀργύριον, οἷς κ' ὀφήλῃ.

ἀφαιρέν:

4976. ἀφα]ιρέθοι τῶι κσενοδό[φωι.

παραιρέν:

4991. 3. 9. ὅτι δέ τίς κ' απομοσάνσαι παρέλῃ.

ἐπαρίεθαι, sibi imprecari:

4991. 2. 40. Ϝὶν αὐτῶι Ϝέκαστον ἐπαριόμενον, sc. ὀμόσαι: unumquique sibi imprecatus jurato.

προϜεῖπαι, pronuntiare:

4991. 2. 28. προϜειπάτω δὲ ἀντὶ μαιτύρων τριῶν τοῖς καδεσταῖς τῶ ἐναιλεθέντος . . . τῶ δὲ δώλω τῶι πάσται.

4991. 11. 50. προϜειπάτω δὲ ὁ ἄρχων τᾶδ δίκας τᾶι γυναικὶ καὶ τῶι δικαστᾶι καὶ [τ]ῶι μ[ν]άμονι.

Sequuntur verba, quae significant: esse, proprium esse.

ἦμεν, esse:

4972. 2. τῶι ἀνφαντῶι μῆμεμ ἀνχεμω[λίαν?].

4991. 4. 14. ὧι δέ κα μὴ ἦι τις στέγα.

4991. 8. 7. αἰ δὲ μὴ εἶεν ἐπιβάλλοντες τᾶι πατρωιώχωι.

4991. 8. 47. αἰ δ' ἀν[ό]ρωι ἰάτται μὴ είη ἐπιβάλλων.

4991. 10. 48. αἰ δέ κ' ἦι γνήσ[ι]α τέκνα τῶι ἀνφαναμένωι.

4991. 11. 40. ἄλλαν δὲ μηδεμίαν ἄταν ἦμεν τοῖς ἐπιβάλλονσι.

4991. 12. 22. ταῖς πατρωιώχοις αἴ κα μὴ ἴωντι ὀρφανοδικασταί.

4998. 1. 15. τόν τε σῦν ἐπὶ τῶι πάσται ἤμην ὧι κ' ἦι τὸ καρταῖπος.

Accedunt formulae ἄπατον ἦμεν, inultum esse et ἔνδικον ἦμεν, facultatem esse litigandi.

4991. 1. 55. [τὸ]ν δὲ νενικαμένο[ν] κα[ὶ τὸν κα]τακείμενον ἄγοντι ἄπατον ἦμεν.

4999. 2. 12. τῶι δὲ τᾶν ἑταιρηιᾶν δικασστᾶι . . . ἄπατον ἤμην.

5000. 2. b. 2. [κ]ατὰ τὸ Ϝὸν αὐτῶ θιθεμένωι ἄπατον ἤμην.
4991. 5. 7. ταῖδ δὲ πρόθθα μὴ ἔ[ν]δικον ἤμεν.
4991. 7. 14. τῶι πεπαμένωι ἔνδικον ἦμεν.
ἐπιβάλλεν, pertinere ad:
4991. 5. 22. 11. 3. οἷς κἠπιβάλληι.

θυνχάνεν:

4994. 1. θύκοι το[ῖς ἐπιτρ]απόνσ[ι ἤ] ὧι κ' ἐπι τρ[άπωντ]ι.

Accedunt:

Ϝανδάνεν:

4982. τάδ' ἔϜαδε τοῖς Γορτυνίοις πσαφίδονσι.

ὀπυίεθαι, nubere:
4991. 4. 3. αἰ δὲ τῶι αὐτῶι αὖτιν ὀπυίοιτο.
4991. 7. 16. τὰμ πα[τ]ρωι[ῶ]χον ὀπυίεθαι ἀδελφιῶι τῶ πατρὸς τῶν ἰόντων τῶι πρειγ[ί]στωι.
4991. 7. 20. [τ]ῶι ἐπιπρειγάστωι ὀπυίεθαι.
4991. 7. 23. ὀπυίεθαι ἰῶι τῶι [ε]ς τῶ πρειγίστω.
4991. 7. 26. ἄλλωι ὀπυίεθαι, τῶι ἐπὶ τῶι ἐς [τ]ῶ πρει[γί]στω.
4991. 7. 49. τῶι ἐπιβάλλοντι sc. ὀπυίεθαι.
4991. 7. 51. ὅ τι μί καλῆι ὀπυίεθαι.
4991. 7. 52. αἰ δέ κατῶι ἐπιβάλλοντι ἠβίονσα μὴ λῆι ὀπυίεθαι.
4991. 8. 5. ἄλλωι ὀπυίεθαι τᾶς φυλᾶς τῶν αἰτιόντων ὅ τιμί κα λῆι, cf. 8. 11, 19. 26, 28, 32, 35.

συνγινώσκεν, conscium esse:

5128. συνγνοίη αὐτὸς τοῖς δ' ἰαροῦσι.

Minus arte conjunctus est dativus cum verbis ἀποφωνίεν, testari, γράφεν, κατέχεθαι, ratum esse:

4991. 1. 20. αἰ δέ κ' ἢ ἀνφοτέροις ἀποφωνίωντι ἢ μηδατέρωι.
5000. 1. 16. ἄι τῶι ἐλευθέρωι ἔγρατται.
5000. 2. a. 5. μὴ κατέχεθαι τῶι πριαμένωι τὰ[ν ὠ]νὰν [μ]ηδὲ [τὰ]ν κατάθεσιν..

Quibus exemplis dativus significat personae commodum vel incommodum aliquod allatum, itaque dativus commodi appellatur.

Praeter dativum genuinum nostrae inscriptiones praebent et locativi et instrumentalis exempla, quorum uterque casus cum dativo coaluit. Cum autem vi significationis dativum ingenuum fere internoscere possimus, locativum et instrumentalem interdum una valere constat. Habent exempli gratia verba disceptandi eam rem, de qua disceptatur in dativo, sive rectius in dativi formis, sed e duobus fontibus confluxit significationis ratio. Primum enim id, de quo est controversia, causa fuit eius, adest igitur instrumentalis causam enuntians. Veteribus autem temporibus res, de qua litigabatur, in medio litigantium posita erat, ut apud eam disceptarent. Itaque etiam locativi vis adest cum verbis disceptandi. Simul igitur adsunt locativus et instrumentalis cum verbo ἀνφιμωλέν his locis:

4991. 1. 1. ὅς κ' ἐλευθέρωι ἢ δώλωι μέλληι ἄνφιμωλέν.
4991. 6. 26. 9. 19. ἀνφὶ τὸ χρῆος, ὦι κ ἀνφιμωλιωντι.

Etiam cum verbis, quae aliquem modum tractandi aliquid significant pariter conjuncti esse possunt locativus et instrumentalis, fortasse etiam dativus adest. Cf. Brugmann-Delbrück, Grundriss 3. 1. 249. Hac loco numerandum est verbum χρῆθαι, uti, quae dativum habet his locis:

4991. 11. 19. χρῆθαι δὲ τοῖδδε.
4991. 12. 21. ταῖς πατρωιώχοις, αἴ κα μὴ ἴωντι ὀρφανοδικασταί . . . χρῆθαι κατὰ τὰ ἐγραμμένα.

A quibus rebus ambiguis ad sincerum locativi usum transeamus. Primum significat locativus, unde etiam nomen accepit, locum, ubi aliqua res evenit vel versatur. Itaque locativum habent verba ἐνϜοικίεν, habitare, et ἰνῆμεν, inesse, his locis:

4991. 4. 31. στέγανς . . ., αἶς κα μὴ Ϝοικεὺς ἐνϜακηῖ.
4954. 4. τῷι δὲ ὅρκ]ωι τὰν ἀρὰν ἰνῆμε[ν.

Deinde persona, apud quam aliquid versatur vel evenit locativo inducitur:

4991. 5. 82. δατιομένοιδ δὲ χρήματα μαίτυρανς παρῆμεν.
4998. 5. 4. ὦι κα παρῆι.

Locativum Ϝοι, apud se, suspicor 4998. 1. 5 αἴ κά Ϝοι μὴ λῆι δέκσαθθαι.

Denique locativus significat temporis relationem his locis:

4991. 1. 35. ἐνιαυτῶι πράδδεθθαι τὰ τρίτρα ἢ μεῖον.

5128. 12. διδόμεν τρίτωι Ϝέτει τὰν βωλαν ἰς τὰ θύματα δνώδεκα στατῆρανς.

5985. 2. παρέχοντες ἐς Βίδαν τρί[τ]ωι [Ϝέ]τει τριακατίος στατῆρανς καὶ πεντήκοντα.

Instrumentali casu notatur ratio vel via qua aliquid fit. Exempla sunt haec:

4991. 2. 2. αἴ κα τὸν ἐλεύθερον ἢ τὰν ἐλευθέραν κάρτει οἴφηι.

4991. 2. 11. ἐνδοθιδίαν δώλαν αἰ κάρτει δαμάσαιτο.

4991. 8. 33, αἴ κα λῆι, ὀπυιέθω τᾶς φυλᾶς ὧι κα νόναται, ἀνάνκαι δὲ μή.

4991. 11. 21. τῶν δὲ πρόθθα ὀπᾶι τις ἔχει ἢ ἀμφαντυῖ ἢ πὰρ ἀμφαντῶ μὴ ἔτ' ἔνδικον ἦμεν,

i. e. de eis autem, quae antea facta sunt, utcumque quis adeptus est, sive eo, quod adoptatus est, sive ab adoptato, ne sit facultas litigandi. Hoc loco ἀμφαντυῖ esse instrumentalem substantivi ἀμφαντύς quod esset τὸ ἄμφαντον ἦμεν, adoptatum esse, summa copia demonstravit Dittenberger in Hermae 20, 577. Etiam formula illa θύκἀγαθᾶι 4983. 1 instrumentali adnumeranda est.

Aeque atque accusativus et ablativus locativus et instrumentalis in adverbia abierunt. Adverbia locativo orta ea de causa magni sunt momenti, quod saepe antiquam formam locativi sive integram sive paulum mutatam retinuerunt. Doricae dictionis adverbia locativa in -ει desinentes et e litteris et ex inscriptionibus cognoscimus. Apud Theocritum invenimus πεῖ, ὀπεῖ, ubi; τηνεῖ, ibi; τουτεῖ, αὐτεῖ, τεῖδε, hoc loco. In Epidauriorum titulis exstant τουτεῖ, hic; οὐδομεῖ, nusquam. Eodem modo composita sunt διπλεῖ et τετραπλεῖ in nostris titulis: 4998. 3. 16. 4985. 9 οιπλεῖ et υετραπλεῖ. Errat autem Gustavus Meyer, cum in grammatica sua pg. 455 scripserit, in magna in-

scriptione Gortynia διπλεῖ in -ει exiens traditam esse, cum in inscriptione illa ε et η variis notis non distinctae sint, ut dici non possit, utrum διπλεῖ an διπλῆι agnoscendum sit.

Denique locativo orta sunt adverbia ὅπυι et πλίυι, quibus regio indicatur, quo aliquid movetur:

4991. 4. 15. στέγα ὅπυι ἐπελεύσεν.
4991. 11. 5. πλίυι δὲ τὸν ἀνφατὸμ μὴ ἐπιχωρέν.

Adverbia instrumentali orta depingunt primum rationem, qua aliquid fit. Talia in nostris titulis sunt ᾶι, ᾶιπερ, ὀπᾶι, quomodo, ἀλᾶι, alio modo.

ᾶι: 4991. 3. 29. 4. 30, 48. 5. 42. 6. 15. 7. 48. 8. 10, 25, 29, 35. 9. 15. 10. 46. 11. 28. 11. 19. 12. 17, 20. 4998. 1. 11. 2. 6. 5000. 1. 7, 16.
ᾶιπερ: 4991. 10, 44, 50. 4999. 2. 7, 5128. 8.
ὀπᾶι: 4991. 2. 35. 11. 21. 12. 31.
ἀλᾶι, ἀλλᾶι: 4991. 6. 14, 37. 9. 7. 4998. 3. 10.

Praeterea in modum instrumentalis composita sunt adverbia ῆ et ὀπῆ, ubi. Cf. G. Meyer 485. Brugmann 410.

ῆ: 4991. 6. 31. 9. 31.
ὀπῆ: 4991. 1. 42. 6. 29. 4998. 2. 11.

Quae adverbia instrumentali orta ea de causa locativum sensum accepisse videntur, quod vetera adverbia locativo orta, quae hanc habebant significationem nescio qua causa in lingua Cretica evanuerunt.

Sentententiae controversae.

1. Ovidius in metamorphosibus V 385 sq. alia ratione atque in fastis IV 417 sq. enarrat raptum Proserpinae, ita quidem, ut secundum utriusque carminis indolem in metamorphosibus transmutationes afferat, in fastis usus festivos ad originem referre et declarare conetur.

2. Ovidius ad narrationem, quae in fastis de raptu Proserpinae narratur, componendam Alexandrinum carmen compilavit.

3. Socrates non ita ad rationem suam pervenit, ut in Phaedone 96 A sq. narrans a Platone inducitur, sed illo loco refutationem adversariorum et Socratis et Platonis suspicari debemus.

4. Bacchylides saepe finem facit carminis, cum actio versatur in culmine.

5. Bacchyl. XVI. 47 (Blass[2]) ἀρέταιχμος non ad ἀρέσκω sed ἀρετή referendum est.

E
e
re
E.
ep
nu
St
qu
Sol